

Obzornik

glasilo delovne organizacije

Življenje — za naš narod, za delavstvo vsega sveta

REVOLUCIONARJA EDVARDA KARDELJA NI VEČ — OSTALE BODO
NJEVOJE IDEJE KOT KAŽIPOT NAŠEMU PRIHODNJEMU RAZVOJU

Moral se je umakniti, da smo vsaj zaslutili silne globine in širjave njegove misli in vso veličino duhovnega bogastva, ki ga je ustvaril in kot testament in doto zapustil živim.

Kako nemočni se čutimo, ko bi radi ubesedili veličino spoštovanja in občudovanja njegove osebnosti, njegove stvariteljske moči, čistosti njegove misli, jasnosti in poštenosti idej, ki jih je razvijal s svojim vztrajnim krčenjem še nikoli hojenih steza.

Človeku se zdi vse prekratko eno samo življenje, da bi mogel v letih svoje osveščenosti samo pregledati, razvozljati in razumeti vsaj droben del tistega, kar so odkrili misleci pred njim — in vendar imamo v tovarišu Kardelju dokaz, da je tudi ena sama življenjska doba, četudi na silo prekinjena, dovolj dolga ne

le za razumevanje dognanega, pač pa tudi za odkrivanje povsem novih zakonitosti in celo za preverjanje in preraščanje teorije v vsakodnevem praktičnem življenju množic, narodov, celo širših človeških skupnosti.

Treba je samo delati, delati, trdo delati, vztrajati in ne odnehavati, četudi se vsak trenutek znajdeš pred na videz nerazrešljivo mrežo zagat, neznank, nevarnosti in pasti. In tako je tovariš Kardelj delal, mislil, govoril in pisal.

S šestnajstim letom se je zapisal organiziranemu boju za srečo človeka, za srečo, za katero je v »Smereh razvoja« nedvoumno povedal vsemu svetu, da ni druge poti, kot da si jo vsak skuja sam.

Vsaka velika misel je preprosta misel. Presenetljivo vsakda-

njest velikega izreka, ki ga te dni znova in znova navajajo reporterji, sodelavci, prijatelji in razlagalci Kardeljeva snovanja, bo izpisana še na mnogih zastavah osvobodilnih gibanj in delavskih revolucij našega planeta. V tem drobnem stavku je izražena zadnja resnica družboslovne misli sodobnega sveta, v tem edinem stavku je razložena človekova svoboda, njegovo dostojanstvo, človečnost in pot do nje.

Ta misel bo ohranjala svojo svežino vse dotlej, dokler bo v naši družbi — ne le v jugoslovanski — v svetovnem mozaiku narodov in ljudstev živel en sam narod, ki bo zatiral in eno samo ljudstvo, ki bo zatirano; dokler bo v neki zadnji družbi živel nekdo od dela tujih rok in tuje misli in dokler ne bo sleherno človeško bitje osvobojeno zad-

njega ponižanja in hlapčevanja sočloveku.

Takšna misel je zrel plod, ki ga donosi lahko samo veliki mislec, kakršen je bil tovariš, od katerega smo se poslovlili.

S silno skromnostjo in neposrednostjo, ki je prav tako lahko lastna le najzlahtnejši osebnosti, katera je sama v sebi dojela vso dialektiko življenja in do konca opravila s primitivnim hotenjem po slavi in oblasti, je Edvard Kardelj ne dolgo tega izjavil, da je pač živel življenje, kakršno mu je narekoval čas, v katerega je bil postavljen. To je gotovo res. Res je pa tudi, da je ta razburkani čas — čas velikih družbenih kriz, katastrof in prevratov z močjo svoje volje in ostrine svoje misli v znatni meri spreminjal, preobračal in krojil po svojem spoznanju, s to pripombo, da ga ni oblikoval sam in tudi ne le zase, pač pa skupno s svojimi sodelavci med množico delavcev, kmetov in izobražencev in zanje in za nas. Bil je le eden izmed redkih, ki najbolje poznajo pot ali ki največ tve-

gajo, da najdejo novo, če bi utrte zmanjkalo.

Tovariš, kakršen je bil, se od svojih mladeniških let dalje ni branil skupaj s Titom gaziti v celec pred dolgo kolono lačnih, kruha, vode, pravice in resnice žejnih proletarcev.

Gazil je do zadnjega — in še, ko je vedel, da ne bo mogel več — pokazal množicam smer — da leč naprej.

Vsa ta veličina njegove avantgardnosti se nam ob njegovi skromni zadržanosti, kakršno smo poznali, zdi skoraj nemogoča. Vendar je resnična in prav zaradi te neupadljivosti in vsakdanjosti je toliko veličastnejša in sijajnejša, toliko vrednejša, toplejša in bolj humana.

Domišljavo bi bilo v tem trenutku poskušati samo v grobih potezih pregledati Kardeljevo življenjsko delo. Razsežnosti in globine so tolikšne, da bo to naloga trdega in dolgotrajnega znanstvenega dela. Mi se le ob robu lahko spomnimo nekaterih najbolj znanih mejnikov v nje-

(Konec na 2. strani)

Z žalne seje občinske skupščine in predstavnikov družbeno-političnih organizacij

Življenje — za naš narod, za delavstvo vsega sveta

(Nadaljevanje s 1. strani)

govem komaj preglednem družboslovnem in revolucionarnem snovanju.

Komaj osemnajstleten postane član Komunistične partije Jugoslavije, devet let zatem je skupaj s tovarišem Titom v vodstvu jugoslovanske partije in hkrati ustanovitelj slovenske, dve leti nato — komaj devetindvajsetleten, a že ves trezen znanstvenik in ves v ognju za revolucijo v prvem velikem delu »Razvoj slovenskega narodnega vprašanja« sprahuje: »Ali je ves nadaljnji razvoj človeštva zvezan z neogibno hegemonijo velikih narodov? Ali imajo manjši narodi sploh še možnost nadaljnje obstanka?« Na ta trda vprašanja svojemu narodu sam odgovarja z znanstveno utemeljeno optimistično analizo: Obstank in razvoj malih narodov je možen in nujen, toda samo v spremenjenih družbenih odnosih — v socializmu, kjer bo »odločala« namesto nasilja — ustvarjalna moč dela. Slovenski narod, ki spada med najmanjše v Evropi, ima torej več razlogov, da si v teh odločilnih časih ne naloži znova sramotne in poniževalne vloge oporišča reakcije v državi in na področju mednarodne politike.

Ali niso to naravnost preroške besede, ali ni to vizionarska priprava svojega naroda na veliko preizkušnjo, ki ga je čakala v naslednjih letih?

Ali moramo že v tem zgodnjem Kardeljevem delu mimo tega, da ne bi opazili naravnost usodne povezanosti narodnega obstoja in narodove svobode z vprašanjem socialne osvoboditve človeka, kateremu določa njegov položaj DELO?

Ali se je potemtakem četudi značaju našega narodnoosvobodilnega odpora, ki je bil prav po zaslugi takšne znanstvene misli od vsega začetka tudi razredni boj — socialistična revolucija?

Samo izrazito univerzalna osebnost je lahko v zatohlem vzdušju medvojnih let poiskala in povezala v enotno prepričljivost vse adute, ki so bili slovenskega narodu dotlej dosegljivi. Kardelj je v svojo znanstveno agitacijo vključil ne le svoje globoko poznavanje Marxa, Lenina, francoske in ruske revolucionarne izkušnje; v analizo slovenske

ga narodnega vprašanja, pa tudi v manifestu za ustanovni kongres Komunistične partije Slovenije je vgradil ves svoj razgled po tistem, kar je bilo v zgodovini Slovencev vse do takrat najbolj svetlega in najbolj ponosa vrednega.

Prav zaradi tega podstavka, zaradi teh korenin, iz katerih je črpal sok svoje žlahtne kulturne revolucionarnosti, smo z žaro v grobnico herojev položili enega največjih sinov, kar jih je rodila slovenska zemlja.

Sreče človeku ne more dati niti država niti sistem niti politična partija. Srečo si človek lahko ustvari samo sam. Avantgardne sile socializma in socialistična družba imajo potemtakem lahko en sam cilj — da glede na možnosti danega zgodovinskega trenutka ustvarijo razmere, v katerih bo človek kar najbolj svoboden pri takšnem osebnem izražanju in ustvarjanju, da bo lahko — na podlagi družbene lastnine proizvodnih sredstev — svobodno delal in ustvarjal za svojo srečo. To je samoupravljanje.

E. Kardelj

Ni slučajno, da je »Razvoj slovenskega narodnega vprašanja« ves prepleten s citati iz slovenske napredne literature — celo od narodne pesmi, Vodnikovega jecljanja, pa vse do Levstika, Stritarja in Cankarja. Ni slučajno, da je na vrhu Komunističnega manifesta zapisana Prešernova revolucionarna pesem. Ni slučajno, pravim zato, ker je Kardelj vedel in čutil, da je slovenski narod od svojih začetkov zavedanja lastne narodnosti z nešteto verz — ljudskimi in umetnimi — povezan s svojimi pesniki; ker je bil on sam eden od največjih Slovencev, ni mogel mimo duše svojega ljudstva, ni mogel mimo skoro edinih puntar-

Veliki vojskovodja miru in svobode — predsednik Tito — je že leta 1950, ko je z nepojmljivim dostojanstvom vodje sestražanih, a zmagovitih balkanskih narodov z živini dokazi vračal blato Informbiroja tja, od koder je letelo, rekel med drugim naslednje: »Najhujša tragedija za delavski razred in za vse napredno gibanje na svetu je v tem, da se je voditeljem ene partije, to je VKP (b), posrečilo okovati misli vodilnih ljudi drugih partij. To se jim je posrečilo tako, da so se opirali na avtoriteto velike oktorske revolucije, na delo velikega Lenina.«

Katera izmed komunističnih partij naše povojne dobe ima

Sistem samoupravne demokracije niso samo spontana iniciativa občanov, zbori delavcev, delavski sveti, sistem državne oblasti itd. ampak tudi celotna socialistična zavest družbe, njene gibalne idejne in politične sile, znanstveni in strokovni ustvarjalni potencial in kultura, družbenopolitične in družbene organizacije, ideološka in politična spopadanja, razmerje moči družbenih sil, odnosi do sveta in družbenozgodovinskih dogajanj v njem itd.

E. Kardelj

jev, ki so do tistih dni vzdrževali in obnavljali tistega nekaj ponosa, kar smo ga Slovenci vse do pred vojne premogli.

Od Trubarja mimo Prešerna in Cankarja do Kardelja je tekla naša pot, s tem, da vsakega od teh velikanov odlikuje za svoj čas enako velika mera človečnosti in kulture, od enega do drugega pa rasteta moč in širina razredne zavesti, politične osveščenosti in sposobnosti družbene analize.

večje zasluge za razsklepanje teh stalinističnih dogem kot naša? Kje so teoretiki Kardeljevih dimenzij, ki bi bili sposobni tako vztrajno in zanesljivo raztapljati jekleno zakovano dogmo in hkrati nasproti njej ustvarjati uspešnejšo in bolj humano vizijo človekovega bivanja na tej zemlji?

Ni slučajno prevedena njegova študija o socializmu in vojni na več kot 30 svetovnih jezikov, ni kar samo od sebe zraslo tolikšno zanimanje za njegove »Smeri razvoja socialističnega samoupravljanja«. Svet spoznava našo teorijo, ve, da je to teorija, grajena na velikih izkušnjah in preizkušnjah, ve, da ta teorija ni dogma senilnih solastnikov, pač pa resnica življenja, ki ga dihamo, ki ga uživamo, se ga bojimo in ga presnavljamo. Ve tudi, da mu ta teorija ne more škoditi, ker jo brez strahu lahko odkloni in ve navsezadnje, da je to teorija, zrasla iz ustvarjalnega trpljenja in trdega dela velikega človeka maloštevilnega naroda.

Toda vse to bi bilo premalo za vse zanimanje in vso popularnost te teorije, če ne bi tudi njim, drugim narodom sveta, delavcem, kmetom, izobražencem, mladini in vsem ljudem odpirala novih, svetlejših, toplejših, bolj človeških oblik življenja in velikega upanja v resnično srečo,

Podpisovanje v žalno knjigo

ki jo Kardeljeva dela tiho, skromno, a z vso znanstveno prepričljivostjo razgrinjajo pred sedanjimi razklani, nezadovoljni in prestrašeni svet.

barv in ver, vseh ljudi, ki se bodo nekoč skromno, a ponosno in srečno v vseh jezikih in pisavah tega sveta pisali z veliko začetnico. Zakaj vse, kar je tovariš

Tudi v naši družbi pomenijo sredstva javnega informiranja in komuniciranja veliko politično silo. Naš tisk ne more biti orožje političnega boja za oblast niti sredstvo političnega monopola. V razmerah socialističnega samoupravljanja izraža pravzaprav množico samoupravnih interesov kot tudi stanje družbene zavesti pri spoznavanju skupnih družbenih interesov kot tudi stanje družbene zavesti pri spoznavanju skupnih družbenih interesov. Kot politična sila socializma je tisk hkrati sredstvo izražanja najnaprednejših sil socialistične družbene zavesti.

V praksi seveda ni vedno tako. Pri tem se naša družba srečuje s pojavi, kakor so enostransko in celo nepreverjeno in neresnično obveščanje, zanemarjanje splošnih družbenih interesov, podleganje senzacionalizmu in prilagojevanju, nehuman način kritike ljudi in ustanov in podobno, pa tudi vpliv socializmu, samoupravljanju in nacionalni enakopravnosti sovranih sil.

E. Kardelj

Kardeljeva beseda bo še odklepala zakovane misli osamljenih in od množic odtrganih voditeljev, še bo odklepala nova vrata v iskanju izhodov iz labirinta družbenih nasprotij, tako v evrokomunističnih gibanjih zahodnega proletariata kot tudi v CK-jih vzhodnih partijskih vrst.

Kardelj ustvaril — in tega je mnogo — je ustvaril za edini cilj, za katerega se spleča živeti, trpeti in misliti — za človeka.

Samo za takšnim življenjem ostaja zapuščina, iz katere lahko zajemajo in se z njo hranijo narodi vsega sveta še mnoge generacije.

Socialistično samoupravljanje, se pravi pravica do samoupravljanja, je nedvomno velika pravica, toda hkrati tudi velika odgovornost, ker mora v sistemu samoupravne demokracije vsak človek ineti vso odgovornost tudi za usodo drugega človeka.

E. Kardelj

Pokopali smo človeka, ki je ves naš in hkrati že last sveta, ves Slovenec, a hkrati najbolj vnet graditelj Jugoslavije, ves Jugoslovan, pa hkrati že glasnik vseh ponižanih in razžaljenih, vseh sužnjev in hlapcev tega sveta, vseh malih in velikih narodov, vseh

Zato je Kardelj naš veliki ponos, zato je naš mali narod z njim večji in pomembnejši, naš dolg do svoje lastne prihodnosti in odgovornost do drugih pa toliko resnejša. Ostaja nam mnogo dela in veliko upanje.

J. Praprotnik

Ob smrti tovariša Kardelja — žalovanja v vsej naši skupnosti

SOZALNA BRZOJAVKA BRESTOVH DELAVCEV

Tudi nas, delavce Bresta, nad dvatisočlanskega kolektiva, je globoko pretresla nenadna novica o smrti tovariša Edvarda Kardelja, enega najpomembnejših tvorcev naše socialistične samoupravne družbe.

Revolucionarni in partizanski Notranjski, ki je dala sedem narodnih herojev, je pomenil tovariš Kardelj že v predvojnih letih razgibanega delavskega gibanja in med našim narodnoosvobodilnim bojem vzor predanega revolucionarja in komuniste. V letih povojne graditve in družbene preobrazbe ter izrednega gospodarskega razvoja našega območja in širšega družbenega prostora so nam pomenile njegove ideje in občeloške vizije dragoceno vodilo pri oblikovanju novih medčloveških odnosov, nove humane in napredne družbe.

Njegove ustvarjalne in globoke misli o samoupravnih odnosih so nam bile dragocena pomoč pri reševanju naših dilem in pri oblikovanju naših samoupravnih odnosov, njegova celovita analiza samoupravne družbe pa vodilo za naše vključevanje v vse pore družbenega življenja.

Čeprav tovariša Kardelja ni več med nami, nam bodo njegove ideje in vizije še dolgo dragocena pomoč pri graditvi naše prihodnosti, pri oblikovanju samoupravne socialistične družbe kot celovitega družbenega sistema.

Delovni kolektiv BRESTA,
Industrije pohištva Cerknica

Kako smo gospodarili lani

Čeprav je akcija o zaključnih računih prišla do vsakega našega delavca, pa mislimo, da moramo temeljne informacije o gospodarjenju posredovati tudi v našem glasilu, saj se boljši ali slabši rezultati Bresta zaznavajo tudi v širšem prostoru, kjer je Obzornik vir informacij.

PROIZVODNJA

Že ob periodičnem obračunu za prvih devet mesecev smo ugotovili, da plana proizvodnje za celotni Brest ne bo mogoče uresničiti in smo tudi napovedali, v katerih temeljnih organizacijah bo prišlo do odstopanj. Letni rezultati to potrjujejo, saj je podoba naslednja:

TOZD	Plan	Dejansko	Indeks
Pohištvo	329.883	332.925	100,9
Masiva	87.305	79.237	90,8
Žagalnica	97.324	100.269	103,0
Gaber	120.607	111.656	92,6
Iverka	221.603	200.999	90,7
Tapetništvo	79.154	59.704	75,4
Jelka	72.708	76.003	104,5
Prodaja	4.448	4.146	93,2
SKUPAJ:	1.013.032	964.939	95,3

Čeprav je to vrednostni prikaz, kjer struktura lahko prek vrednosti vpliva na odstopanja, pa so razlike med temeljnimi organizacijami precejšnje. Izrazitega presežanja nima nobena temeljna organizacija, medtem ko jih je pod planom več. Vzrokov je precej in so bili širše obravnavani po sindikalnih skupinah. Naj omenimo samo najvažnejše:

— V TOZD Pohištvo so bile nekatere težave pri nabavi materialov iz uvoza ter začetek del pri rekonstrukciji tovarne.

— V TOZD Masiva je bil poleg manjših težav pri nabavi obseg proizvodnje previsoko planiran, tako da ga ni bilo mogoče doseči v nobenem tromesečju.

— V TOZD Žagalnici je bil največji problem pri dobavi hlodovine v zimskih mesecih.

— V TOZD Gaber je vrednostni indeks manjši zaradi proizvodnje nižje ovrednotenih elementov in ob uvažanju novih modelov kuhinj.

— V TOZD Pohištvo smo imeli zastoje pri neoplemenitenih ploščah zaradi pomanjkanja lepila in pri oplemenitenih ploščah zaradi težav pri realizaciji.

— V TOZD Tapetništvo, kjer je indeks izpolnitve plana najnižji, pa je bilo pomanjkanje delovne sile in začetne težave pri uvažanju proizvodnje v novih prostorih.

— V TOZD Jelka so bile večje težave pri pomanjkanju hlodovine.

PRODAJA

Prodaja je bila za 21 % večja od preteklega leta, vendar manjša za 2,5 % od plana. Pri njej je razpon v doseganju plana še višji — od indeksa 115,5 v TOZD Žagalnica do indeksa 59,9 v TOZD Tapetništvo.

Preteklo leto lahko označimo kot konjunktorno za prodajo pohištva pa tudi za prodajo primarnih proizvodov. Pri pohištvu je bilo izrazito konjunktorno obdobje v drugi polovici leta, pri primarnih proizvodih pa je bila dokaj ugodna prodaja vse leto, razen v prvih dveh mesecih. Pohištva nam sicer ni uspelo prodati toliko kot smo načrtovali, vendar odstopanja niso velika in zato ocenjujemo, da je prodaja na domačem trgu zadovoljiva.

Pohištva je bilo v letu 1978 prodanega za približno 500 milijonov dinarjev. Obseg prodaje se je v primerjavi z letom 1977 povečal za 25 %. Od celotne vrednosti je bilo 388 milijonov din ali 79,6 % prodanega prek predstavniške mreže in 102 milijona dinarjev ali 20,4 % prek lastnih trgovin. Delež prodaje prek lastnih trgovin se je v primerjavi z letom 1977 povečal za 0,8 %. Vzrok za povečanje je v tem, da smo jeseni odprli dve novi prodajalni v Bitoli in v Sarajevu.

S povečanjem oziroma neprestano rastjo našega deleža na jugoslovanskem tržišču se počasi, vendar stalno zmanjšuje delež Slovenije v strukturi prodaje pohištva. Ob tem pa se kot problemi kažejo naša preslaba organiziranost, premajhen oziroma prelobo urejen prevoz, premajhna skrb za kompletne odpreme blaga in ne nazadnje, preveč mlačen odnos do kupcev iz drugih republik.

Vzrokov, da prodaja pohištva na domačem trgu ni dosegla planirane, je več, vendar je večina težav na organizacijskem področju. Predvsem je zatajila odprema, in sicer zaradi pomanjkanja kamionov in zaradi kadrovskih težav v odpremi službi. Poleg tega so bile tudi težave v operativnih službah, ki so vplivale na izpolnitev začrtanih nalog.

Prodaja primarnih izdelkov je bila vse leto v redu, saj so bili poslovni rezultati doseženi ali preseženi. Edino izjemo predstavlja prodaja oplemenitenih

plošč, ki ni bila izpolnjena v predvidenem obsegu.

Značilnosti prodaje po posameznih TOZD so:

TOZD POHIŠTVO CERKNICA je šele v marcu uspela povsem kompletirati proizvodni program. Medtem, ko je bila prodaja programa Katarina normalna, je pri programu Zala opaziti stagnacijo, kar terja nujne oblikovne spremembe pri osnovnem nosilnem programu. Prodaja jedilnice Jasna, ki je bila na tržišču predstavljena jeseni, je pokazala, da predolga odsotnost neke vrste pohištva s tržišča povzroča precejšnje težave prodajni službi, ki mora takšno pohištvo ponovno uvajati na tržišče.

Za TOZD MASIVO MARTINJAK je značilno, da je zmanjšala proizvodnjo, namenjeno prodaji na domačem trgu. Prehod iz izdelave preprostih na zahtevnejše jedilniške stole je sicer v prvi fazi narejen, vendar nam manjka širšega izbora oblikovno sprejemljivih in zato tudi dražjih stolov.

TOZD ŽAGALNICA STARI TRG je imela vse leto dobro konjunktorno obdobje za prodajo žaganega lesa na domačem trgu. Zato so planske zahteve presežene. Poizkusi, da bi prodali del izvoznega finalnega programa (stol 530) na domačem trgu, niso obrodili sadov, saj so prodane količine le simbolične.

TOZD GABER STARI TRG je lani uspelo zamenjati cenovno neugoden program kuhinja VEGA-74/S in dopolniti program z uspelo kuhinjo BREST 03. Prodaja je bila kljub temu manjša od načrtovane. Vzroka sta bila predvsem v počasnem postopku pri zamenjavi kuhinje VEGA-74/S, kar se je pozitivno odrazilo v majhni količini vrnjenih elementov in v organizacijski težavi pri izdelavi kuhinje 03 po naročilu.

Glede na uspeli program pričakujemo, da bo prodaja kuhinj na primerni višini.

TOZD IVERKA je za prodajo ivernih plošč doživela prvo konjunktorno obdobje od postavitve naše tovarne dalje. Razprodane so bile zaloge iz prejšnjega leta, pričakovani ugodni rezultati pa niso bili doseženi zaradi neizpolnjenega plana prodaje oplemenitenih plošč in zaradi proizvodnih zastojev v decembru.

TOZD TAPETNIŠTVO je v drugi polovici leta storila nekaj ukrepov, ki so ob ugodni konjunkturi povzročili večjo prodajo in tako zmanjšali velike zaloge. Večja izbira blaga, izdelava

Iz MASIVE — dosti ženske delovne sile

po naročilu, znižanje cen za nedež izdelke so ugodno vplivali na prodajo, medtem, ko so zastoji v proizvodnji in počasno oblikovanje novih izdelkov delovali zaviralno in tako preprečili večje uspehe.

Za TOZD JELKO velja enaka ocena za žagan les kot za TOZD Žagalnica. Pri prodaji ploskovnega pohištva pa prodaja ni tekla v skladu s planom. Zamenjava starih programov s proizvodnjo spalničnega dela programa Zala je bila opravljena v času, ko prodaja programa ni več naraščala. IZVOZ

Nekoliko slabši rezultati so bili v izvozu.

Skupni izvoz je bil izpolnjen s 83,2 %. Od tega je bilo doseženo pri finalnih izdelkih 90,6 % plana, pri primarnih izdelkih (žagan les) 72,9 % plana in pri ivericah 51 % plana.

V ZDA je bilo prodanega dobrih 70 % celotnega izvoza finalnih izdelkov.

Medtem, ko smo v ZDA prodajali izdelke iz naročilniškega programa, je bil izvoz v preostale države predvsem iz rednega programa, ki ga prodajamo na domačem trgu. Očitno je, da nam izvoz upada, predvsem v zahodnoevropskih državah, kjer smo izpadli z nekaterimi programi, bodisi zaradi nedoseganja cen ali pa da niso bili programi primerne za našo tehnologijo.

Lani smo začeli z akcijo za ponovni večji prodor v države Zahodne Evrope kot so Anglija, Francija, Zahodna Nemčija, Danska in Švedska. Za ta tržišča smo tudi izdelali in razstavili nekatere programe, ki naj bi kot modeli po oblikovni plati ustrezali tem tržiščem.

FINANČNI REZULTATI

Za celotno delovno organizacijo so rezultati naslednji:

	Plan	Dejansko	Indeks
Celotni prihodek	1.073.163	1.182.723	110
Dohodek	356.934	399.845	112
Čisti dohodek	230.801	266.857	116
— osebni dohodek	174.824	191.365	109
— stanov. prisp.	11.174	15.219	136
— rezerve	8.104	10.882	125
— sporazumi	3.778	4.566	121
— skupna poraba	17.450	25.301	145
— poslovni sklad	15.560	19.524	125

Indeksi sicer kažejo na dokaj uspešno poslovanje, dokler jih pobilže in natančneje ne pogledamo. Velik del prispevkov je namreč odvisen od doseženega dohodka. Kljub presežanju dohodka za 12 % čisti dohodek poraste približno enako, če upoštevamo, da se je del stanovanjskega prispevka prej pokrival iz dohodka. Pri kategorijah čistega dohodka pa dajemo naslednja pojasnila:

— pri osebnih dohodkih je za presežanje delno vzrok v večji izplačani masi od planirane, delno zaradi predpisov, ki zahtevajo postopno zniževanje osebnih odhodkov v zalogah;

— za stanovanjski prispevek smo že povedali, da se je prej en del pokrival iz dohodka;

— pri rezervnem skladu nastopa razlika zaradi povečanja do-

hodka in zaradi višje stopnje, po kateri se oblikuje rezervni sklad; — sporazumi v občini so večji zaradi večje mase osebnih dohodkov in večjega dohodka;

— sklad skupne porabe pa je večji zato, ker moramo pokrivati regres za topli obrok tudi za leto 1979.

Tako poslovni sklad izkazuje sicer indeks povečanja za 125, vendar v absolutnih zneskih pomeni, da je od 42.911.000 din večjega dohodka to vplivalo smo v višini 2.964.000 din na poslovni sklad. Razen tega je potrebno iz poslovnega sklada izdajati še posojilo za nezadostno razvite republike in posojilo za energetiko in ceste, tako da ostanek ne zadošča niti za pokritje povečanja obratnih sredstev.

Slika po temeljnih organizacijah je precej različna. Vlaganj v poslovni sklad nimata TOZD Iverka in TOZD Masiva skupaj s TOZD Tapetništvo. Pri tem TOZD Iverka pokrije skupno porabo, medtem ko ostale temeljne organizacije v skladu s samoupravnim sporazumom pokrivajo del skupne porabe za TOZD Tapetništvo in TOZD Masiva. Pri tem se to pokrivanje nanaša na TOZD Tapetništvo, kjer je bil negativen ostanek čistega dohodka 1.911.000 din, medtem ko ima TOZD Masiva 4.810.000 ostanka čistega dohodka.

Če naj navežemo takoj na obratna sredstva, nam jih bo ob takih vlaganjih tudi v letu 1979 primanjkovalo. Posebno to velja za prvo polletje, ko je prodaja manjša od planirane.

POVPREČNI NETO OSEBNI DOHODKI

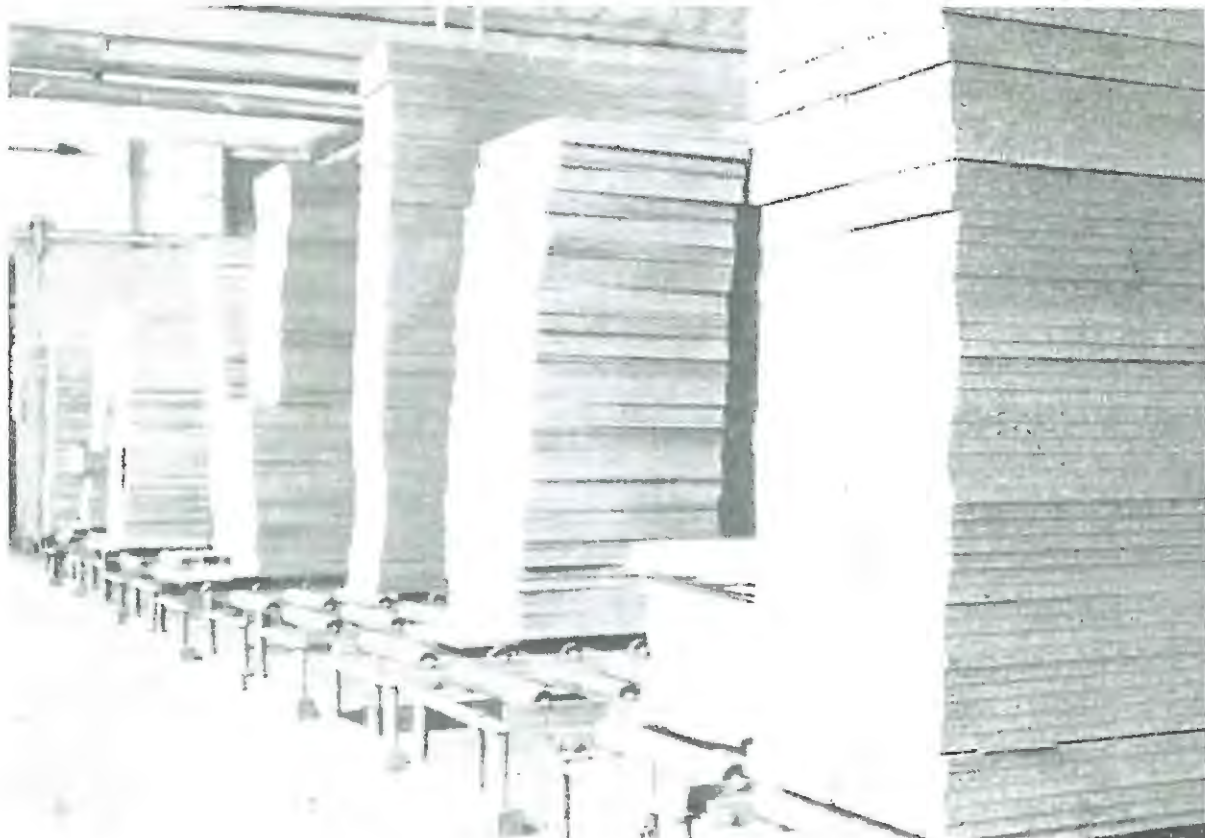
TOZD	Plan '78	Dejansko	Indeks
Pohištvo	4.403	4.535	103,0
Masiva	4.138	4.357	105,3
Žagalnica	4.055	4.467	110,2
Gaber	4.182	4.386	104,9
Iverka	5.168	5.559	107,5
Tapetništvo	4.178	4.425	105,9
Jelka	4.388	4.864	110,8
Prodaja	5.648	5.988	106,0
Skupne dejavn.	5.828	6.116	104,9
SKUPAJ:	4.582	4.840	105,6

Povprečni neto osebni dohodki na zaposlenega so se za celotno delovno organizacijo povečali za 14 %, kar je povzročilo, da smo v primerjavi z ostalimi delovnimi organizacijami nekoliko padli. Večji porast je bil šele proti koncu leta, ko se je bistveno izboljšala prodaja, medtem ko v prvem polletju večina temeljnih organizacij zaradi premajhnega dohodka ni bila sposobna za večji dvig. Po temeljnih organizacijah je bil porast približno usklajen, razen Jelke, kjer so osebni dohodki naraščali nekoliko hitreje.

P. Oblak

POPRAVEK

Delavci iz TOZD Pohištvo Cerknica se hudojejo nad »tiskarskim škratom«, ki je v prejšnji številki na 4. strani pokazal svoje tehnološko neznanje. Velikanski stroj na sliki ni nova moznica, pač pa prikazuje sliko novo linijo za oblepljanje plošč firme OTT. Za svojo nerodnost se »škrat« opravičuje.

Težave okrog iverk — pomanjkanje, prodaja, kvaliteta...

Ob planu in poslovni politiki

DODATEK K PLANU TER PRIPOMBE NA PLAN IN POSLOVNO POLITIKO ZA LETO 1979

Da je bila razprava ob planu in poslovni politiki precej živahna pričajo številne pripombe, ki so jih delavci prispevali na zborih delavcev. Pri tem bi jih lahko razdelili na več skupin:

a) Večji del so predlogi, kako naj bi se izboljšalo gospodarjenje v posamezni temeljni organizaciji. Te pripombe zato niso zajete v dopolnilu plana, ampak jih morajo strokovne službe pri operativnem delu upoštevati.

b) Nekatere pripombe posega v sprejete samoupravne sporazume in jih zato ni bilo mogoče upoštevati, dokler se leti ne spremenijo.

c) Ostale pripombe so upoštevane v dopolnilu plana.

Čeprav smo s poslovno politiko in s planom opredelili samo najbolj nujne naložbe, se je pokazalo, da še niso zajete vse najnujnejše potrebe. Tako je z dopolnilom vključena pridobitev potrebne dokumentacije in elaboratov za drugo linijo žagalnice in za kotlovnico v TOZD Žagalnica. Poleg te naloge naj bi v skladu s finančnimi možnostmi realizirali tudi manjše investicije v Kartonaži v TOZD Žagalnica, v furnirski robovi in obrezovalski robovi v TOZD Gaber ter pri izgradnji vratarnice, zamenjavi dotrajanih škarij za razrez furnirja in nabavi transportnega viličarja v TOZD Jelka.

Druga važna sestavina dopolnila je povečanje izvoza v TOZD Jelka, TOZD Žagalnica in TOZD Masiva ob ustreznih izvoznih stimulacijah, ki jo bo potrebno proučiti v letu 1979.

V dopolnitvi plana sta tudi dve pobudi za spremembo; prva se nanaša na spremembo metodologije planiranja v tem smislu, da se posebej izdelujeta plan prodaje in plan proizvodnje in se tako upošteva stanje začetnih zalog, druga pa na regresiranje letovanja, tako da se od 2500 din regresa za letni dopust nameni le 200 din za regresiranje letovanja.

Ostale pripombe, upoštevane v dopolnilu, so bolj internega značaja — po temeljnih organizacijah — in jih zato ne omenjamo.

Ob tej priložnosti bi se pomudili tudi ob zelo pogosti pripombi v temeljnih organizacijah; to je, o znesku za svobodno menjavo dela. Delež svobodne menjave dela v celotnem prihodku oziroma dohodku je bil po letih naslednji:

	1975	1976	1977	1978	plan 1979
— delež v dohodku	18,49	14,53	13,06	10,43	12,78
— delež v prihodku	5,86	5,07	4,21	3,53	4,47

Na prvi pogled kaže, da se svobodna menjava v letu 1979 povečuje v primeri s prejšnjimi leti, ko je beležila stalno padanje deleža in s tem tudi relativno zmanjševanje obremenitev temeljnih organizacij. Vendar je treba povedati dvoje:

1. V letu 1978 še ni bila oblikovana temeljna organizacija Prodaja. Zato tudi iz dohodka ne izdaja vseh tistih obveznosti kot bi jih morala kot temeljna organizacija: rezervni sklad, samoupravni sporazumi na osnovi svobodne menjave dela, prispevek za nezadostno razvite republike in SAP Kosovo, davek od dohodka in vsi sporazumi, ki so odvisni od davčne osnove ter poslovnih sklad. Vse to bi morala TOZD Prodaja izdajati, če bi že bila oblikovana kot samostojna temeljna organizacija. Ker pa so njene organizacijske enote — transport ter saloni pohištva ustvarjali ostanek dohodka, je bil ves presežek nad skladom skupne porabe vrnjen temeljnim organizacijam. Da so bili stroški realno planirani, dokazuje tudi dejstvo, da je indeks planiranih in dejanskih stroškov v skupnih dejavnostih natanko 100. Torej bi morali za leto 1978 ob predpostavki, da bi bila TOZD Prodaja ustanovljena, upoštevati planirani znesek, to je 46.268.000 din. Torej bi bil prispevek TOZD glede na dohodek 11,57% oziroma glede na celotni prihodek 3,91%.

2. V planu za leto 1979 so upoštevani tudi stroški, ki se nanašajo na novo tovarno ognjevarnih plošč. To so dodatni stroški glede na redno dejavnost skupnih dejavnosti. Ti stroški pa so zajeti pri skupnih dejavnostih prav zaradi sprejetega programa prestrukturiranja proizvodnje, ki zadeva celotno delovno organizacijo. Zato jih moramo pri tem pregledu odbiti, saj to ne zadeva svobodne menjave dela, ampak razvoj celotnega Bresta oziroma v tem sklopu tudi vseh temeljnih organizacij.

Po odbitku teh stroškov vidimo, da je ustrezen delež v dohodku 11,11% in v prihodku 3,89 odstotka. Torej gre za zmanjševanje deleža skupnih dejavnosti v dohodku in celotnem prihodku v vseh prikazanih letih.

P. Oblak

Zene pri delu — iz TOZD POHIŠTVO Cerknica (priprava furnirja)

Namesto sindikalne liste

PRIDOBIVANJE IN RAZPOREJANJE DOHODKA TER UVELJAVLJANJE NAČEL DELITVE PO DELU IN REZULTATIH DELA

O teh vprašanjih so v osnutku izoblikovana stališča republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, ki so objavljena v Sindikalnem poročevalcu št. 2/79. Javna razprava o tem dokumentu naj bi potrdila in dogradila stališča in tako omogočila sprejem dokumenta za neposredno delo sindikata. Uspešnost uveljavljanja delitve po delu je po posameznih okoljih dokaj različna, posamezne rešitve pa so še vedno iz izhodišč, ki niso skladne z zakonom o združenem delu.

Zato je potrebna odločna usmeritev, da se na podlagi ocen stanja usmerimo v dosledno uveljavljanje načela delitve po delu. Javna razprava o tem dokumentu je priložnost, da preverimo lastno prakso in si zastavimo delo za odpravo pomanjkljivosti. Stališča so akcijski program v sindikatih organiziranih delavcev na področju delitve po delu v letu 1979.

Delavci lahko obvladujejo tokove družbene reprodukcije ter si zagotavljajo možnosti za odločanje o pogojih in rezultatih dela le tedaj, ko samoupravno urejajo pogoje za pridobivanje in razporejanje dohodka za vse namene porabe. V tem je pomembna kontrola delavcev nad vsemi procesi združevanja

dela in sredstev ter ustvarjanja pogojev za pridobivanje ter delitev dohodka. Gospodarjenje se prične s planiranjem pogojev za pridobivanje in razporejanje dohodka in čistega dohodka ter z ukrepi za doseganje planiranih ciljev. Nobena sestavina dohodka ne more rasti samostojno, temveč v skladu z doseženim dohodkom in s samoupravno sprejetimi načeli delitve dohodka za vse oblike porabe.

Svobodna menjava dela kot sistem dohodkovnih odnosov zagotavlja enak družbenoekonomski položaj delavcev v družbenih dejavnostih. Pri tem je pomemben program dela, vsklajen z dohodkovnimi možnostmi temeljnih organizacij ter določene osnove in merila ali cene storitev za povračilo dela družbenih dejavnosti. Osebnih dohodkov in skupna poraba družbeno-političnih skupnosti in delovnih skupnosti upravnih organov, pridobljena s svobodno menjavo dela, naj bi bila odvisna od uspešnosti gospodarjenja v občini oziroma republiki. To pomeni, da so osebni dohodki in skupna poraba teh delavcev v sorazmerju z rastjo dohodka v gospodarstvu.

Ustvarjanje sredstev akumulacije je podlaga za uspešno rast in socialno varnost delavcev, zato se je potrebno v letu 1979 zavzeti za izboljšanje čistega dohodka v prid akumulaciji in vgrajevati stimulativno merilo v sisteme delitve kot podlage za doseganje tega cilja (inovacije, izkoriščanje delovnega časa, izkoristek materiala ipd.).

Delitev sredstev za osebne dohodke moramo zagotoviti tako, da je obseg sredstev za osebne dohodke vedno odvisen od rezultatov gospodarjenja ter od prispevka, ki so ga delavci dali s svojim živim in minulim delom k povečanju dohodka. Zato je bitka za višji dohodek tudi bitka za večjo akumulacijo in večje osebne dohodke.

Pri delitvi sredstev za osebne dohodke je potrebno upoštevati sprejeta merila v sporazumih in pravilnikih in jih sproti dopoljevati. Zahtevnost del in opravil kot sestavni del pravilnikov o delitvi sredstev za osebne dohodke mora temeljiti na enotnih izhodiščih za ugotavljanje zahtevnosti del in opravil. Pri tem pa moramo zagotoviti, da je z ugotavljanjem zahtevnosti del in opravil za vse delavce zagotovljena enaka možnost za udeležbo pri sredstvih za osebne dohodke.

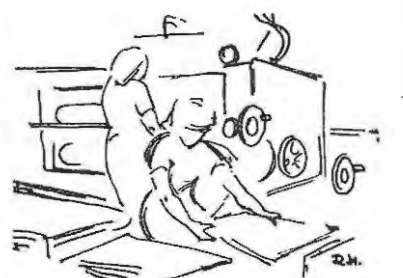
Prav gotovo se moramo zavzeti za urejanje merjenja rezultatov dela vseh delavcev. Če v sedanjem trenutku ocenjujemo, da nimamo ustreznih meril za merjenje, potem je možno uveljaviti ocenjevanje izvajanja pro-

grama del in nalog, ne pa osebno ocenjevanje.

V stališčih je opredeljena tudi dosedanja sindikalna lista in sicer ne kot pravica mimo doseženih rezultatov gospodarjenja in dohodka. Dohodek, dosežen s povečano produktivnostjo dela, je edina podlaga za zadovoljevanje vseh interesov in potreb delavcev. Dokler ne bo sprejet družbeni dogovor o uresničevanju načel delitve po delu in rezultatih dela, v katerem bodo jasno opredeljene družbene usmeritve in kriteriji za celovito uresničevanje določil zakona o združenem delu o delitvi po delu, se sindikat zavzema za to, da se uporabijo določila pravilnikov, vsklajenih s »sindikalno listo za leto 1978«. Pri tem se kot osnova za obračun posameznih pravic upošteva povprečni osebni dohodek v devetih mesecih leta 1978, ki znaša 5.558 dinarjev ter druge statistično ugotovljene povišane osnove.

Za oblikovanje sredstev skupne porabe je osnova doseženi dohodek, prednost pa naj ima oblikovanje regresa za prehrano med delom. V javni razpravi je potrebna aktivnost na vseh ravneh sindikalne organiziranosti, da bi resnično izoblikovali vsebinsko obvezujoč dokument. Smotrna je ocena lastnih izkušenj in zasnova aktivnosti za premagovanje zatečenih problemov in odstopov. Tudi od naše lastne zavzetosti in odgovornosti je odvisno, kakšne pogoje prihodnje gospodarske rasti in delitve dohodka bomo zagotovili.

B. Mišič

ING. JOŽE STRLE ŠE
NAPREJ GLAVNI
DIREKTOR BRESTA

Delavski svet delovne organizacije je obravnaval reelektijski razpis za dela in naloge glavnega direktorja delovne organizacije. Na predlog razpisne komisije je imenoval za naslednjo 4-letno mandatno dobo ing. JOŽETA STRLETA, ki je doslej ta dela oziroma naloge opravljal od leta 1971.

Zbor delavcev v TOZD GABER — o planu in poslovni politiki

Kam s presežki?

PRESEŽKI SAMOUPRAVNIH INTERESNIH SKUPNOSTI DRUŽBENIH DEJAVNOSTI

Z majhno zamudo prihajajo pred delavce zaključni računi samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti. O zamudi govorimo v primerjavi z zaključnimi računi v organizacijah združenega dela. Ob sprejemanju zaključnih računov v gospodarstvu, bi morali delavci namreč ugotavljati tudi racionalnost oblikovanja in potrošnje posameznih sredstev v družbenih dejavnostih.

Razmerja med materialno proizvodnjo in družbenimi dejavnostmi ne smemo razumeti kot boj med dvema ognjema, temveč mora biti v medsebojnem sožitju, saj je od samoupravnih dogovorjenih programov (seveda ob idealiziranju učinkovitosti njihove realizacije) odvisna raven dobrin, ki jih na osnovi teh programov financiramo. Krivični bi bili, če bi govorili o zamudi zaključnih računov družbenih dejavnosti samo v občini Cerknica, saj je zaenkrat to še splošen pojav, letošnje leto pa prvo, v katerem skušamo vpeljati tudi na to področje poslovno disciplino in čiste račune.

UGOTOVITEV PRESEŽKOV ZA LETO 1978

Po zaključnih računih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti občine Cerknica so za leto 1978 ugotovljeni presežki sredstev v višini 6.498.000 dinarjev.

Poglejmo kako sploh ugotavljamo presežke. Posamezne skupnosti družbenih dejavnosti (seveda skupščine) izdelajo programe dela in jih ustrezno materialno ovrednotijo. Ovrednotene programe postavimo v razmerje s planiranimi osebnimi dohodki oziroma dohodkom temeljnih organizacij in na osnovi teh razmerij so ugotovljene stopnje prispevkov, na podlagi katerih se zbirajo sredstva posameznih skupnosti. Te stopnje sprejemajo skupaj z delovnimi programi temeljne organizacije združenega dela.

Z obračunom ugotavljamo, koliko sredstev je bilo zbranih za posamezne dejavnosti nasproti planiranim sredstvom (vsaka SIS ima možnost določenega povečanja teh sredstev — valorizacije programov). Tako pridemo do presežka oziroma do primanjkljaja sredstev. Praviloma se viški oziroma primanjkljaji planirajo s spremembami letenja v naslednjem poslovnem letu.

Ker so bile osnove (dohodek in osebni dohodki) v občini Cerknica, dosežene v letu 1978, višje od načrtovanih, so bile v interesnih skupnostih družbenih dejavnosti ustvarjeni presežki. Presežki po posameznih skupnostih družbenih dejavnosti v občini Cerknica so naslednji:

potrošnike bore malo ostane za svojo materialno podlago dela. Sredstva, namenjena v poslovni sklad, največkrat ne zadoščajo niti za kritje obratnih sredstev sprotne poslovne dejavnosti in gospodarstvo se zadoljuje pri bankah. Iz teh razlogov je tudi razumljiv poziv zbora združenega dela SR Slovenije, da se za višino presežkov znižajo prispevne stopnje za leto 1979 in da se tako okrepijo sredstva za razvoj temeljnih organizacij združenega dela.

V občini Cerknica so nekatere družbene dejavnosti, ki so gotovo še bolj pereče kot je trenutno stanje gospodarstva. Nedvomno je bilo v Cerknici, v skoraj vseh ostalih krajih skupnosti pa je še danes, največ težav s šolskimi prostori. Zato je bil zaradi takega stanja uspešno izveden referendum za samoprispevek in dogovorjeno združevanje sredstev iz gospodarstva za izgradnjo šol in telovadnic v petih krajevnih središčih.

Glede na stanje šol in dejanskih možnostih financiranja v naslednjih letih je prišlo do skupnega predloga skupščin interesnih skupnosti in izvršnega sveta, da se presežki v celoti namenijo za izgradnjo šole v Novi vasi. Tak predlog je podprl tudi zbor združenega dela skupščine občine, ki je predlagal temeljnemu organizacijam združenega dela sprejem sporazuma o namenski odstopitvi sredstev za izgradnjo šole v Novi vasi.

ZAKAJ ZDRUŽITEV SREDSTEV ZA ŠOLO V NOVI VASI?

V treh letih in pol, odkar vplačujemo občani in temeljne organizacije sredstva za izgradnjo šol in telovadnic, je bilo zbranih okrog 23 milijonov dinarjev. S temi sredstvi in pridobljenimi premostitvenimi krediti (le-ti se odplačujejo iz sredstev samoprispevka) je bila septembra 1977 zgrajena telovadnica in oktobra 1978 dopolnilni objekti — učilnice pri Osnovni šoli Cerknica. Skupna vrednost obeh investicij je znašala 31,4 milijonov dinarjev (v znesku niso upoštevani stroški obresti od kreditov, ki znašajo okrog 2 milijona dinarjev). Do izteka samoprispevka bo ostalo po odplačilu kreditov na voljo še okrog 6 milijonov dinarjev. Predračunska vrednost preostalih objektov, ovrednotenih na približno cene v času izgradnje pa znaša 44,5 milijonov dinarjev (ti objekti bodo v Novi vasi, na Rakeku, v Grahovu in v Begunjah). Takšno stanje nujno zahteva podaljšanje referenduma, o čemer bo v prihodnjih mesecih še veliko rečenega.

Zakaj torej sredstva za šolo v Novi vasi? Predvsem so pogoji

milijonov dinarjev. Torej bo preostanek sredstev 6 milijonov dinarjev premalo, skupaj s presežki pa bi bilo dovolj vsaj za pričetek etapne gradnje (šola — telovadnica). Veliko bi pridobili tudi na času in v tem seveda na stroških investicij v Novi vasi, pa tudi za druge predvidene investicije.

Sicer pa je treba poudariti, da gre za izgradnjo objektov v Novi vasi za investicijo, ki jo sama krajevna skupnost ni sposobna financirati (v tej krajevni skupnosti bodo zbrani po sedanjem referendumu okrog 4 milijoni dinarjev), zato je potrebna solidarnostna akcija celotne občine.

D. Milnar

Obupna cesta Grahovo-Cerknica. Občani razmišljajo o krajevnem samoprispevku, da bi jo končno uredili

Večji družbeni vpliv na izobraževanje...

Pred dnevi je bil v Cerknici posvet o vprašanih vzgoje in izobraževanja v naši občini, ki ga je pripravil komite občinske konference Zveze komunistov. Na posvet so bili vabljeni člani komiteja in njegovih komisij, odgovorni komunisti iz vodstev družbeno-političnih organizacij, skupščine občine in samoupravnih interesnih skupnosti ter predstavniki delovnih organizacij in osnovnih šol.

Zares številna udeležba priča, kako se tudi pri nas vse bolj krepi zavest, da je izobraževanje eden izmed osnovnih pogojev za prihodnji razvoj naše občine in za oblikovanje samoupravnih socialističnih odnosov sploh.

Prisoten je bil tudi izvršni sekretar predsedstva centralnega komiteja ZK Slovenije tovarš Emil ROJC.

Uvodoma je bil prisotnim posredovan nekakšen pregled stanja vzgoje in izobraževanja v občini, pri čemer je bilo poudarjeno, da je to področje (obenem z drugimi družbenimi dejavnostmi) znatno zaostajalo za hitrim gospodarskim razvojem našega področja. Zato je današnje (dokaj zaskrbljujoče) stanje objektivni davek preteklosti, pomanjkanje ustreznih kadrov v občini pa resna ovira za njen uspešnejši prihodnji razvoj.

RAZVIJATI CELODNEVNO ŠOLO

V osnovnem šolstvu se stvari v preteklih nekaj letih opazno premikajo na bolje, čeprav se je ob izgradnji novih šolskih prostorov pojavila tudi vrsta težav. Ob novih — dosti ugodnejših pogojih — pa mora družba zahtevati tudi vsebinske premike v vzgoji in izobraževanju na našem območju. Gre predvsem za podružbljanje šolstva — s prihodnjim razvijanjem celodnevne šole in z večjim družbenim vplivom na vsebino vzgojnega procesa, pa tudi s solidarnostnim reševanjem teh vprašanj.

VSKLAJEVATI PLANIRANJE

Podobno velja tudi za reševanje osnovnih vprašanj otroškega varstva, kjer je resnično nujna izgradnja otroškega vrtca v Cerknici. Ob tem bi kazalo, da bi se odgovorni predstavniki s področja družbenih dejavnosti resno dogovorili o vrstnem redu pri reševanju najbolj žgočih vprašanj in se uskladili pri planiranju.

POKLICNO USMERJANJE

Tudi poklicno usmerjanje ni bilo dovolj sistematično, predvsem zato, ker naši učenci niso imeli dovolj realnih možnosti oziroma izbire za nadaljevanje šolanja v bližini našega področja.

KAKO Z USMERJENIM IZOBRAŽEVANJEM?

Nove možnosti se odpirajo z oblikovanjem sistema usmerjenega izobraževanja in z zamislijo o ustanovitvi centra takšnega izobraževanja v Postojni. O osnovni zamisli, namenu in vsebinskem delu tega centra smo že nekajkrat pisali, zato teh zadev ne bi ponavljali, čeprav bo o njih prav kmalu tekla najširša razprava po

pravočasno vključevati tudi v vsebino dela in v celotni program usmerjenega izobraževanja.

Obenem bo pomanjkanje delovne sile v naši občini zahtevalo tudi posodabljanje in prestrukturiranje proizvodnje, kar bo spet zahtevalo nove kadre, ki naj bi jih dajalo usmerjeno izobraževanje. O vsem tem pa bi morali začeti razmišljati čimprej, sicer nas bo čas postavil pred dokaj kruta dejstva.

Že sedaj se namreč med delovnimi organizacijami v občini pojavlja »nesimpatično« začasno reševanje, ali bolje, »nasilno mašenje« trenutnih kadrovskih potreb.

POVEZATI IZOBRAŽEVANJE IN ZDRUŽENO DELO

V razpravi je tovarš Rojc pozdravil prizadevanja v naši občini, da bi čimbolj učinkovito in racionalno rešili ta ključna vprašanja prihodnjega razvoja izobraževanja; predvsem zato, ker temeljijo na tesni povezanosti združenega dela (uporabniki) in šolstva (izvajalci). To je nesporno tudi osnovni pogoj za podružbljanje izobraževanja.

Čimprej pa bi se morali v svojih skupnih programih dogovoriti, kaj bomo izobraževali v delovnih organizacijah, kaj v okviru občine, kaj v regijskem centru usmerjenega izobraževanja in kaj v republiških centrih, katerih delovanje smo omogočili z akcijo izgradnje dijaških domov; nemogoče si je namreč zamisliti, da bi posamezni centri lahko izobraževali vse potrebne kadrovske profile. Vse to pa mora seveda temeljiti na jasnih dolgoročnih kadrovskih programih, katerim moramo prilagoditi tudi štipendijsko politiko.

Omenjena so le nekatera osnovna vprašanja s tega področja, s katerimi se bomo morali že v bližnji prihodnosti odločno spoprijeti, zato bomo o njih še večkrat pisali. Priča smo namreč začetku korenite preobrazbe našega izobraževalnega sistema v duhu ustave in zakona o združenem delu — celovitem podružbljanju vzgoje in izobraževanja.

B. Levec

PRI KADRIH ŽAL NI PLANIRANJA

Ob razmišljanjih o kadrovski in izobraževalni politiki v občini se pojavlja še dvojje širših družbenih vprašanj. Žal še vedno pri nas ni dolgoročnejšega kadrovskega planiranja, čeprav bodo nove načrtovane naložbe zahtevale tudi čisto nove kadrovske profile, s čimer pa bi se morali

Prizadevati si moramo, da bodo informacije in gradiva, predvsem za delegacije same, napisana preprosteje in pregledneje, da bi te potem lažje in enostavneje informirale svoja volilna telesa. Zdaj se neprestano slišijo pritožbe, da so delegacije zatrpale s kupom pisanega gradiva. To je očiten dokaz, da naše skupščine in podobna delegatska telesa niso izdelale ustrezne metodologije informiranja. Namesto, da se delegacije same prebijajo skozi tekste zakonov in obširnih poročil ter pojasnil, bi jim morali iz vsega tega ali iz raznih samoupravnih aktov pošiljati kratke izvlečke, v katerih bi njim in njihovim volilnim telesom prikazali glavne rešitve, ki jih vsebuje predlog določenega predpisa, kakor tudi glavne probleme in dileme, ki nastajajo v zvezi s sprejemanjem posameznih odločitev, in jim prikazati tudi posledice takšnih odločitev s stališča interesov samoupravljalcev.

E. Kardelj

Dejavnost	v 000 din		
	Planirani progr. za l. 1978 (valorizirani)	Priliv sredstev 1978	Presežek sredstev (3-2)
1. Skupnost otroškega varstva	4.751	4.984	233
2. Izobraževalna skupnost	26.738	27.063	325
3. Kulturna skupnost	4.291	4.342	51
4. Telesnokulturna skupnost	1.696	1.723	27
5. Socialno skrbstvo	3.915	3.969	54
6. Zdravstvena skupnost	38.815	44.592	5.777
7. Zaposlovanje	1.111	1.142	31
Skupaj:	81.317	87.815	6.498

PREDLOG USMERITVE PRESEŽKOV

Čeprav dosega gospodarstvo naše občine relativno ugodne poslovne rezultate, pa mu po razdelitvi dohodka na razne družbene

dela v tej šoli sedaj najbolj zaskrbljujoči. Tudi po dinamiki, opredeljeni z referendumom, je za Cerknico na vrsti izgradnja učilnic in obnovitev doma TVD Partizan v Novi vasi. Predračunska vrednost investicije znaša 23

Vsem ženam za njihov praznik

KDAJ JE MOJA MAMICA NAJBOLJ SREČNA?

Kadar ji pospravim stanovanje.
Kadar smo pridni.
Če pridem iz varstva hitro domov.
Vesela je, če ji prinesem drva.
Kadar smo vsi skupaj doma.
Da pride očka iz službe točno domov.
Srečna je, ko ji nabere rožice.
Da ne pozabimo njen rojstni dan.
Da smo vsi zdravi.
Kadar ji rečem: »Mami, ti ne veš, kako te imam jaz rada!«
Učenke in učenci 1. a

KO BOM JAZ MAMA...

— bom očku dovolila, da bo reševal križanke,
— da bo bral časopise,
— gledal televizijo, dokler si bo želel,
— otrokom bom dovolila, da bodo jedli, kar imajo radi,
— imela bom dve punčki, eni punčki bo ime Andrejka,
— otroci bodo lahko zvečer brali in gledali televizijo,
— vedno bom pekla torte in čevapčice.

Učenke 1. d

MOJA MAMICA

Moji mami je ime Metka. V službi zdravi bolne otroke. Doma kuha, pere, lika, študira in pospravlja. Mojo mamico imam rada, zato ji pomagam pri delu. Hodim v trgovino.

Mateja, 1. a

MOJA MAMA

Moja mami ima črne lase. Kadar je sneg, se gre smučat. Je zelo lepa. Letos si je kupila nov plašč. Velikokrat gre k frizerju.

Jasna, 1. a

MOJA MAMICA

Mamica kuha zelo dobro kosilo. Imam jo rada. V službi je na Brestu. Ime ji je Nuša. Ima črne lase. Ima me rada.
Slavko Anuša, Videm 34, OŠ Cerknica

Mamica vsako jutro odide v službo. Ko se vrne, jo čaka veliko dela. Kljub vsakodnevnim opravilom pa najde čas zame in za bratca. Igramo se razne igre in beremo pravljice. Imam jo najrajši.

Švigelj Marko

MAMA, RADA BI TI POVEDALA...

Mama rada bi ti povedala, kako neizrekljivo sem ti hvaležna za vse, kar narediš zame. Rada bi ti povedala, kako sem vesela, da te imam. Za tvoj praznik ti želim vse najlepše, zdravja in zadovoljstva v nadaljnjem življenju. Nared K.

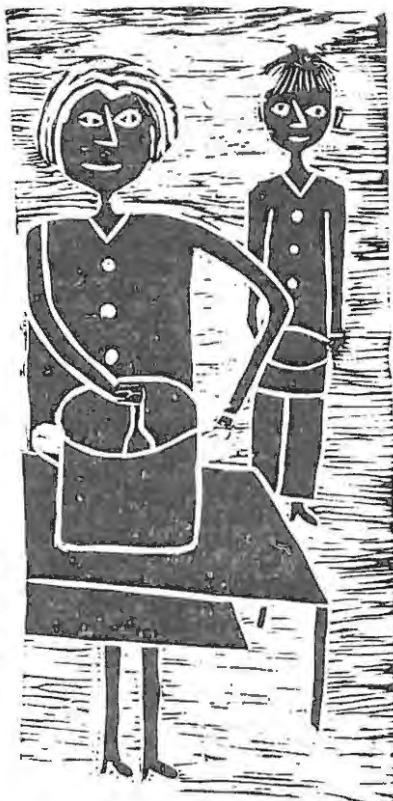
ZAKAJ BI BILA RADA MAMA?

— da bi imela pridne otroke,
— da bi imela denar,
— da bi hodila v službo in pospravljala doma,
— da bi gledala televizijo,
— da bi kuhala,
— da bi hodila pozno spat,
— da bi me otroci ubogali,
— da bi zaslužila denar,
— da bi kuhala dobre jedi,
— da bi vsak dan kupila otrokom bonbone,
— da ne bi nikoli kregala otrok in jih silila k branju,
— da bi delala, kar bi hotela.

Učenke 2. a

KAJ ŽELIM VSEM MAMAM?

Vsem mamam želim, da bi imele pridne otroke.
Želim jim, da se ne bi nikoli razjezile.
Vsem mamam želim, da bi bile zdrave.
Mamam želim malo dela in veliko počitka.
Mamam želim veliko srečnih dni.
Želim, da mame ne bi hodile v službo.
Mamam želim, da bi lepo praznovali 8. marec.
Vsem mamam želim, da bi dobile za praznik veliko rož.
Učenci 2. a

ČE BI BILA TOVARIŠICA UČITELJICA...

Če bi bila tovarišica učiteljica, bi učencem pustila, da bi prepisovali, saj to meni ne bi nič škodilo. Imeli bi vsak dan telovadbo, da bi se je naveličali. Učencem bi pripovedovala vice, da bi se ves pouk smejali. Najraje bi učila 7. b razred.

MOJA MAMICA

Moja mami je srednje postave. Ima kostanjeve lase. Oblečena je v krilo in predpasnik. Ne hodi v tovarno, ker ima doma dovolj dela. Mora skrbeti za pet otrok in za dedka in babico, ker sta bolna. Tudi v hlevu ima dovolj dela. Nakrmiti mora osem glav živine in prašiče.

B. Lunka, 4. b

Moja mama gre na delo zjutraj. Je kuharica v Martinjaku. Ko pride domov, mi pomaga narediti domačo nalogo, jaz pa ji pomagam pri pomivanju posode in drugih opravilih. Zvečer se pogovarjava in posvetujeva o tem in onem. Če ima čas, se igrava razne igre.

Rad jo imam. Pomaga mi pri vseh težavah in nevšečnostih.

M. Komac, 4. b

Moja mama dela v izmenah. Njen delovni čas se začne rano zjutraj in pozno v noč konča. Je delavka v tovarni Brest, doma vzorno gospodinja. Ko se vrne iz popoldanske izmene, mi sladko in brezskrbno spimo, a mamica še lika in šiva. Vzame si čas, da se igra z nami. Je vedno vedrega in nasmejanega obraza. Včasih mi je potrebna njena pomoč, pa mi je ne odkloni. Zelo je vesela, če se pridno učim. Za njen praznik ji bom podaril lep šopek nageljnov, ki naj povedo, da jo imam resnično rad.

R. Kaniški, 4. b

MOJA MAMA

Tako kot marsikatera mamica, je tudi moja zaposlena v tovarni Brest Cerknica. Dela v pakirnem oddelku. Ima naporno in zahtevno delo.

Moja mamica je zelo skrbna, saj mora poleg mene skrbeti še za mlajšo sestro, ki je pravkar začela hoditi v malo šolo. Ker vidim, da je moja mamica zelo dobra, ji to dobroto vračam s tem, da ji pomagam pospraviti po stanovanju in pomiti posodo. Poleg tega pa jo ubogam in se ji ne zadiram. Ker je bila pred nedavnim operirana, ji moram zato še bolj pomagati.

Na mojo mamico sem zelo ponosna, saj tako dobre mamice kot jo imam jaz, skoraj ne moreš najti.

K. Otoničar, 4. b

MAMA

Mama je ena sama.
Mama je prva ljubezen.
Mama so prvi spomini.
Dajmo vse rože za mame.
Dajmo vsa srca za mame...
S. Zrimšek, 7. d

ALI JE ŽENSKA ENAKOPRAVNA Z MOŠKIM?

Ženska enakopravnost. To je bil že od nekdaj sen vseh žena. Z začetkom druge svetovne vojne se je pokazala prava možnost. Žene in dekleta so vstopale v partizane, se borile z moškimi z ramno ob rami in hotele dokazati, da niso nič manj.

Po vojni se je vse spremenilo. Moški in ženske delajo skupaj v tovarnah, imajo enake pravice in dolžnosti. Tudi dekleta in fantje so v šolah skupaj in niso razdeljene na več oddelkov.

V sodobnem svetu se pri nekaterih tujih narodih ženske še vedno trudijo, da bi izbojevale svoje pravice. Z vsem srcem upajmo, da jim bo to uspelo kot je uspelo našim dekletom in ženam v drugi svetovni vojni.

Naše žene imajo enakopravnost zelo malo let, vendar pa so se zelo dobro znašle. Dosegle so to, kar so hotele doseči in sedaj znajo to pravično izkoristiti.

S. Tušar, 7. b

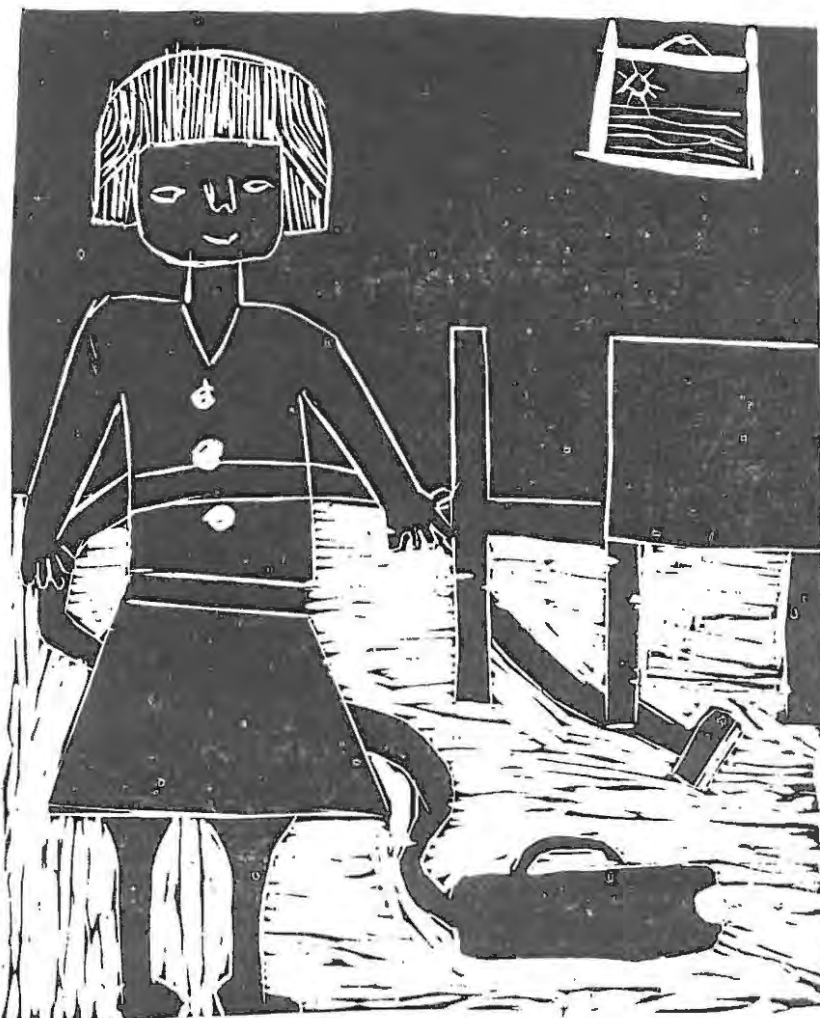
VEŠ, MAMA, RADA BI TI...

Veš mama, rada bi ti dala lepo darilo za tvoj praznik. A kaj? Rože? Rože ti bo kupil očka. Knjigo? Knjig imamo več kot dovolj. Pa tudi časa nimaš, da bi vzela v roke knjigo. Nabolje bi bilo, ko bi ti povedala, kako te imam rada in ti napravila veselje s tem, da bi s tvojih ramen prevzela del bremena.

Da, počistila bom po hiši in ti v spomin na ta dan nabrala škrofen, a lep šopek ljubkih trobentic.

Vsak, prav vsak bi moral pomagati mami po svojih močeh, še posebno tisti, ki je zaposlena. Zdaj, v današnjem času, je dosti drugače kot prej, ko so bile žene

TO STRAN SO V CELOTI PRIPRAVILI IN JO S TOPLIMI ČESTITKAMI POSVETILI SVOJIM MATERAM OB NJIHOVEM PRAZNIKU UČENCI OSNOVNE ŠOLE NOTRANJSKI ODRED V CERKNICI. NJIHOVIM ČESTITKAM SE PRIDRUŽUJEMO VSI BRESTOVCI IN OSTALI OBČANI.

sužnje, brez vseh pravic, poslušna bitja, ki so se morala vdinjati svojemu možu in ne misliti na nič drugega kot samo na otroke in dom.

A žene vsega sveta so se odločile, da se mora njihovo trpljenje nehati. Združile so se in si priborile mnogo pravic. Zato si lahko ponosna, da si ženska, mama.

Velikokrat bi rada govorila s teboj, malce pokramljala, četudi le o vsakdanjih stvareh. Rada bi izvabila iz tebe nasmehe, ki je potlačen zaradi napornega dela in utrujenosti.

Potrebujem te, potrebujem tvoj glas, smeh, nasvet. Skušam te razumeti, kakor poskušam tudi ti razumeti mene. Če sem te kdaj razžalila, mi odpusti, tudi ti si mi kdaj ne vede storila krivico.

Zato ti čestitam ob tvojem prazniku, dnevu vseh žena.

Bernarda Šmalc, 8. b

DRAGA MAMA!

Kako bi bilo lepo, ko bi bila zdaj ob tebi. Stisnila bi se k tebi v naročje in se razjokala. Da, raz-

jokala bi se. Ti ne veš, kako nam je hudo brez tebe.

Ne vem, kako naprej. Roke se mi tresejo, ko ti pišem to pismo, ki ne bo nikoli oddano. Ti ga ne boš nikoli brala, pa čeprav si to želim.

Ko si odhajala od nas, ko smo te pospremili na tvojo zadnjo pot, sem bila še majhna, premajhna, da bi lahko razumela, kaj pomeni smrt. »Saj bo kmalu prišla,« me je tolažil oče.

Zdaj sem že dovolj velika, da očetu ni bilo treba prikrivati krute resnice, ki sem jo sprejela z veliko žalostjo v srcu.

Bliža se osmi marec, dan vseh mater in žena, tvoj dan. Tudi v šoli smo se o tem veliko pogovarjali. Sošolke so se pogovarjale, kaj bo katera kupila mamici za dan žena.

In kaj naj ti kupim jaz? Šla bom v gozd in ti nabrala šopek pomladanskih rož. Položila jih bom na tvoj grob, z najlepšimi mislimi o tebi, z najlepšimi željami za tvoj praznik, ki bo nekoč tudi moj praznik.

J. Prudič, 8. b

TRIJE CVETОВИ

Na vrtu tri rože cvetijo,
v rahlem vetru nežno dehtijo.

Bela roža — mati si ti,
modra je tvoja ljubezen,
a rdeča je tvoje dobro srce.

Na vrtu tri rože cvetijo,
v rahlem vetru nežno dehtijo.

Utrgala prvo bom — belo cvetlico,
v spomin si bom vtisnila tvojo podobo,
ko utrjala drugo bom — modro cvetlico,
ostala mi v srcu bo tvoja ljubezen.
A slednja, rdeča je tvoje srce,
polno brezmejnne ljubezni,
ki nikdar je nihče nadomestiti ne more.

Romana Zidar, 7. a

Poškodbe pri delu lani

Preteklo leto se je v naši delovni organizaciji pripetilo 171 poškodb, od katerih jih je bilo 18 na poti na delo in z dela, ostale pa pri različnih delih in opravilih. V primerjavi z letom poprej se je število poškodb dvignilo za 18%.

Podatek ne bi bil preveč zaskrbljujoč, če se ne bi zaradi posledic poškodb kar za 70% dvignilo tudi število izgubljenih delovnih dni. Ta podatek jasno pove, da so bile poškodbe precej resnejše kot leto poprej. V letu 1977 je bilo za eno poškodbo izgubljenih povprečno 9,57 dni, lani pa kar 13,68 dni.

Najbolj kritično je bilo v TOZD Iverka, kjer se je število poškodb povečalo z indeksom 167, število izgubljenih delovnih dni pa celo z indeksom 306.

Natančnejši so podatki o poškodbah pri delu ter na poti na delo in z dela prikazani v spodnji razpredelnici:

TOZD	Število poškodb				Indeks na leto 1977	Število poškodb na 1000 zaposl.	Število izgubljenih dni na leto 1977	Indeks na leto 1977	Izgubljenih dni na poškodbo
	Pri strojih	ostala dela	na poti	skupaj					
Pohištvo	6	43	7	56	108	70,5	428	100	7,65
Žagalnica	3	11	1	15	107	74,5	217	158	14,45
Masiva	9	14	1	24	89	77,2	332	86	13,82
Iverka	7	21	2	30	167	196,0	594	306	19,76
Gaber	2	5	1	8	100	52,5	118	171	14,76
Prodaja	—	6	3	9	90	45,0	258	645	28,70
Jelka	1	14	2	17	155	96,2	229	119	13,45
Tapetništvo	1	7	—	8	160	69,0	109	202	13,63
DS SD	—	3	1	4	200	22,1	53	885	13,23
SKUPAJ:	29	124	18	171	118	75,0	2338	182	13,68

V TOZD Pohištvo se je pripetilo skupaj 56 poškodb, ali 8% več kot leto poprej. Število izgubljenih dni je ostalo isto, v povprečju pa so na eno poškodbo izgubili 7,65 dneva. Težjih poškodb v tej TOZD ni bilo.

V Žagalnici je število poškodb naraslo za 7%, število izgubljenih dni pa za 58%. Na eno poškodbo so izgubili 14,45 dneva.

Vzrok za tako velik porast števila izgubljenih dni je v težjih poškodbah nekaj delavcev, ki so bili na okrevanju dalj časa.

V TOZD Masiva se je število poškodb zmanjšalo za 11%, število izgubljenih dni pa se je zmanjšalo za 14%. Na eno poškodbo so izgubili 13,82 dneva, kar kaže na nekoliko večjo resnost poškodb.

TOZD Iverka je lani zabeležila največji porast števila poškodb in sicer za 67%. Izjemno visoko je tudi število poškodb na 1000 zaposlenih, saj znaša kar 196. To pomeni, da se je v tej TOZD poškodoval skoraj vsak peti delavec. Zelo je naraslo tudi število izgubljenih dni. Povečalo se je za 206%. V povprečju so za eno poškodbo izgubili 19,76 dneva, kar je hkrati druga tudi največja številka v Brestu. Vzrokov za tako stanje je več. Eden od važnejših pa je prav gotovo veliko vzdrževalnih del, ki so precej zahtevna in nevarna. Imeli pa so tudi dva primerja težje poškodbe, ki sta precej vplivala na bolniški stalež.

V TOZD Gaber je ostalo število poškodb na isti ravni kot leto poprej, število izgubljenih dni pa se je povečalo za 71%. Na eno poškodbo so izgubili povprečno 13,45 dneva.

V TOZD Prodaja se je število poškodb zmanjšalo za 10%, število izgubljenih delovnih dni pa je naraslo za 545%. To je hkrati tudi najvišji porast števila izgubljenih dni na Brestu. Na eno poškodbo so izgubili 28,7 dneva. Visoke številke gredo predvsem na račun težjega zloma noge, ki je zahteval dolgotrajno zdravljenje.

V TOZD Tapetništvo je število poškodb naraslo za 60%, število izgubljenih delovnih dni pa za 102%. Na eno poškodbo so izgubili 13,63 dneva.

V Skupnih dejavnostih so bile skupaj štiri nezgode, leto prej le dve. Zaradi poškodb je bilo izgubljenih 53 delovnih dni ali 78% več kot leto prej, ko je bilo izgubljenih le 6 delovnih dni. Na eno poškodbo so izgubili 13,23 dneva.

Zanimiva je še primerjava, ki nam pove, koliko odstotkov predstavlja bolniški stalež.

TOZD	Vse bolniške ure	Bolniške ure zaradi poškodb	Indeks 3:2
Pohištvo	116.997	3424	2,93
Žagalnica	32.032	1736	5,42
Masiva	45.558	2656	5,82
Iverka	18.347	4752	25,90
Gaber	21.641	944	4,36
Prodaja	21.416	2488	13,11
Jelka	23.195	1832	7,92
Tapetništvo	20.556	872	4,25
DS SD	20.295	424	2,36
BREST	320.037	19128	5,97

V povprečju predstavljajo na Brestu zaradi poškodb izgubljene delovne ure 5,97% od celotnega števila bolniških ur, kar je na splošno zelo malo. V celotnem urnem fondu pa so bolniške ure zaradi poškodb udeležene z 0,388%, kar pa kljub vsemu ni tako veliko.

F. Mele

Tudi v Žagalnici težave z delovno silo

Za izpolnjevanje letošnjih plan-skih obveznosti bi v naši temeljni organizaciji potrebovali 210 delavcev. Lani smo imeli v povprečju zaposlenih 202 delavca, torej manj od planiranih. Pomanjkanje delavcev je čutili predvsem v proizvodnji. Tako se je začela fluktuacija že v začetku letošnjega leta, ko je zapustilo našo temeljno organizacijo sedem delavcev. Ti so odšli po lastni želji in se zaposlili v Kovinoplastiki v Ložu. Kot vzroke za odhajanje omenjajo slabo stimulacijo oziroma boljše osebne dohodke v drugi delovni organizaciji.

Odpovedi pa se še nadaljujejo in pričakujemo, da bodo delavci še odhajali, če ne bo popravljen sistem nagrajevanja. Zadeva je torej širšega pomena in bi jo bilo potrebno tako tudi obravnavati.

Novo pa je, da nameravamo odpreti drugo izmeno v oddelku kartonaže, kjer je potrebno novih osem delavcev, kako pa jih najti, je posebno vprašanje.

Podobne težave imajo tudi v Tovarni pohištva Stari trg.

Vprašanja, nakazana v teh vrsticah, so vredna razmišljanja in ukrepov.

M. SEPEC

Zbor delavcev v TOZD POHIŠTVO Cerknica

Organizacija maloprodaje

Kratka predstavitev maloprodajnih objektov oziroma naših trgovin s pohištvom nam pokaže naslednje stanje:

— BREST premore pet trgovin in sicer v Cerknici, Mariboru, Zagrebu, Bitoli in v Sarajevu;

— v vseh prodajalnah je zaposlenih skupaj z delavci v skladiščih in v servisu 51 delavec;

— prodaja v lastnih trgovinah predstavlja približno 20 odstotkov vse prodaje našega pohištva na domačem tržišču;

— vse trgovine skupaj imajo okrog 15.000 kvadratnih metrov prodajnega prostora;

— prodajalne ob 15-odstotnem maloprodajnem rabatu vzdržujejo priročna skladišča, ki oskrbujejo z blagom tudi bližnje trgovske organizacije s pohištvom in ob vsem tem ustvarjajo glede na svoj promet približno 5 odstotkov ostanka čistega dohodka, ki se razporeja nazaj v temeljne proizvodne organizacije;

— iz dohodka trgovin financiramo približno četrtino celotne Brestove propagande;

— organizacijsko so prodajalne vezane na novo ustanovljeno temeljno organizacijo Prodaja.

Podatki kažejo, da bi celotno dejavnost maloprodaje glede na promet in na ostale kazalce lahko primerjali z ostalimi manjšimi temeljnimi organizacijami v delovni organizaciji. Pri tem pa je takoj opaziti veliko organizacijsko neusklajenost, ki se kaže predvsem v tem, da imajo proizvodne temeljne organizacije svojo organizacijsko piramido (vodje služb, tajništvo, direktorja), medtem ko tega pri maloprodaji ni.

Ze kratek pogled v zgodovino odpiranja prodajaln nam pove, da je do tega prišlo več ali manj po naključju. Prodajalno v Cerknici smo odprli zato, ker smo potrebovali stalno vzorčno razstavo, v Mariboru zato, ker bi

sicer morali odpisati precej visoko terjatev, prodajalna v Zagrebu je bila usposobljena, ker smo plačevali najemnino za razstavni prostor za celo leto in tako naprej. Skratka, do te dejavnosti smo se obnašali in se še obnašamo kot do nečesa nepomembnega, čeprav podatki kažejo povsem nasprotno podobo.

Menim, da bi bil zadnji čas, da tudi to dejavnost, kot vse ostale, analiziramo z organizacijskega

vidika in jo nato primerno organiziramo. Prav gotovo je na tem področju še mnogo neizkoriščenih rezerv kar zadeva povečanje prodaje, pa tudi zmanjševanje stroškov poslovanja, predvsem pa pri iskanju možnosti za načrtno razširitev lastne prodajne mreže.

Možnosti so velike, čas pa bo pokazal, ali smo pravilno delovali in jih izkoristili. F. Mele

Rdeči prapor

ENAJSTO SREČANJE SAMO-UPRAVLJALCEV V KRAGUJEVCU

Letošnje srečanje samoupravljalcev — »Rdeči prapor« v Kragujevcu se je začelo z jugoslovansko himno in s počastitvijo preminulega revolucionarja, Edvarda Kardelja.

Predsednik odbora enajstega srečanja tovariš Petar Stambolić je v svojih uvodnih besedah ugotovil, da Kardeljevo misel prepleta delo »Rdečega praporja«, da je to srečanje ugotavljanje neposrednih rešitev in zato ustvarjalno prispeva k oblikovanju zavesti in prakse v prihodnji graditvi naše socialistične samouprave.

Uvodni referat je prispeval tovariš Dušan Čkrebić, predsednik skupščine SR Srbije, ki je kritično poudaril, da dosežena stopnja uveljavljenih družbeno-ekonomskih odnosov na področju svo-

bodne menjave še vedno ne zagotavlja odločilnega vpliva združenega dela. Potrebno je, da se do sedanjosti sistem prispevkov preobrazijo v sistem samoupravnega združevanja sredstev na samoupravno določenih osnovah in razvojnih načrtih. Poudaril je, da je uresničevanje ustave in zakona o združenem delu naša trajna naloga.

Razprava na srečanju je bila v štirih komisijah, kjer so delegati izpovedovali neposredne izkušnje pri premagovanju proračunske miselnosti in pri graditvi razvoja družbenih dejavnosti. Družbene dejavnosti so sestavina združenega dela, zato njihov razvoj ne more mimo njegovega celovitega razvoja. To pomeni, da država ni nosilec razvoja družbenih dejavnosti in posrednik, temveč je ta razvoj brez posrednikov, razvoj, katerega načrtujejo in vsklajujejo delavci v materialni proizvodnji in delavci družbenih dejavnosti.

Nekateri razpravljalci so opozorili na dejstvo, da se vprašanje svobodne menjave prikazuje zgolj kot odnos razmerij pri delitvi sredstev za osebne dohodke, kar pomeni, ne dojemati vsebine družbeno-ekonomskega položaja delavcev v materialni proizvodnji in delavcev v družbenih dejavnostih.

Neposredne izkušnje so opora prihodnjemu dograjevanju dohodkovnih odnosov na osnovah svobodne menjave in odgovor vsem, ki ugotavljajo, da teh odnosov ni moč uresničiti.

Na koncu srečanja so bile podeljene diplome kluba samoupravljalcev Kragujevca, delovnim organizacijam, družbeno-političnim delavcem in posameznikom. Med nagrajenci je tudi Vinko Hafner, predsednik sveta Zveze sindikatov Slovenije.

Udeleženci srečanja so poslali tovarišu Titu pozdravno brzojavko, v kateri se zavezujejo za dosledno uresničevanje začrtane poti svobodne menjave dela in uveljavljanja socialističnega samoupravljanja.

B. Mišič

Naša maloprodajna mreža je vse večja in učinkovitejša (salon v Cerknici)

NAŠI LJUDJE

Marija Zakrajšek se je pred dvaintridesetimi leti rodila v Cerknici. Od prvega dne svojega življenja, če izzamemo štiriletno šolanje na upravno-administrativni šoli v Ljubljani živi in dela v svojem rojstnem kraju. Bila je Brestova štipendistka, zato se je leta 1966 zaposlila na Brestu v prodajnem oddelku, sprva kot disponent, zadnjih osem let pa zelo uspešno opravlja delovne naloge prodajnega referenta na domačem trgu. V zakonu sta se ji rodila dva otroka: Jani in Andrej, sedaj stara šest in štiri leta, ki ji predstavljata veliko srečo in skrb ob enem.

Sama pa je o svojem delu in življenju povedala: »Ves čas svojega dela na Brestu se v kolektivu počutim nad vse ugodno. Biti član kolektiva, pomeni živeti tudi z vsemi problemi kolektiva, s prijatelji in manj prijatelji dogodki. Težko si predstavljam delovno organizacijo, ki hodi po idealni poti, po poti brez zapletljajev.

Na delovnem mestu — prodajni referent — se vsak dan srečujem s težavami naših kupcev — prodajalnih pohištva na eni strani in z našimi možnostmi po drugi strani. Včasih je vse to težko uskladiti. Predstavniki trgovskih organizacij imajo različne predloge in želje, ki jih vedno ni mogoče uresničiti. Odgovor pa mora biti vedno jase, predvsem pri dobavnih rokih. Pri delu z njimi pa me vedno spremlja misel: kupec ima vedno prav.

Kvaliteta opravljenega dela je poleg ugodnih kreditnih pogojev in asortimana blaga veliko odvisna tudi od lastnega dela. Veliko mi pomeni, če na posameznih področjih neki izdelek ni bil prodajno uspešen, pa končno uspe in ga normalno prodajamo. V take primere je potrebno vložiti veliko truda in lastne iznajdlivosti. Zato me taki uspehi vzpodbujajo k delu.

Za naše pripravnike

PROGRAM SPLOŠNEGA DELA ZA PRIPRAVNIKE JE BIL ORGANIZIRANO IZPELJAN

Leta nazaj smo pogosto ugotavljali pomanjkljivo znanje iz splošnega dela pripravniškega programa. To je ugotovil tudi svet za kadre in sklenil, naj bi organizirali primerna predavanja s preverjanjem znanja. Prav tedaj pa so bile priprave pri Gospodarski zbornici Slovenije za sprejem pravilnika o pripravništvu in strokovnih izpitih delavcev v gospodarstvu. Dobili smo delovno gradivo oziroma osnutek. Rešitve v tem aktu so bile skladne z našimi predstavami in prizadevanji v izvajanju pripravništva. Splošni del pripravniškega programa smo priredili za Brestove pogoje. Tako je nastal naslednji program:

Poznavanje OZD kot celote, TOZD in delovne skupnosti.

— dejavnost, oziroma predmet in kraj poslovanja,

— struktura in organizacija dela,

— proizvodno-poslovni program in razvojni načrti,

— vloga, pomen in položaj Bresta v občinskem, regijskem, slovenskem in jugoslovanskem prostoru,

Sicer pa je delo prodajnega referenta vseskozi razgibano in zanimivo.

Dobri odnosi z delovnimi tovariši so osnova za dobro počutje v kolektivu, kar dokazuje človek tudi z rezultati svojega dela, zato poskušam vzpostaviti z vsemi sodelavci odnos, ki temelji na odkritosti in tovarištvu.

Sem članica skupnega delavskega sveta in komisije za koordinacijo osebnih dohodkov, tako da so mi vsa sprotna dogajanja v delovni organizaciji več ali manj znana. Moti me, da imajo naše temeljne organizacije različne sisteme za nagrajevanje in da so enaka delovna mesta v posameznih temeljnih organizacijah različno ovrednotena. Mislim, da bi morali čimprej preiti na enotno metodo vrednotenja del in nalog, oceno enakih delovnih mest po temeljnih organizacijah pa uskladiti.

Vedno sem se rada ukvarjala s športom. Zato mi tudi obveznosti doma in v službi niso zamorile tega veselja. Pravkar so se pričeli ob ponedeljskih redni treningi v odbojki. Ob vsej resnosti, ki jo dekleta kažejo z udeležbo, tudi sama težko pričakam ta dan. Moram omeniti, da ima za tako veliko in redno udeležbo zaslužen naš strokovni trener tovariš Jože Mele.

Rada tudi smučam — to pa je skupni šport moje družine.

Večkrat sem razmišljala tudi o študiju na eni izmed višjih šol, vendar je ta odločitev za enkrat še v megli. Tako obremenitev bi bila trenutno res prevelika, čeprav mi je do sedaj uspelo z dobro voljo lepo uskladiti delo v službi z dolžnostmi žene in matere.

Vse več govorimo o enakopravnosti žena na področju družbene aktivnosti, nalagamo jim različne funkcije, gledamo, da je razmerje med moškimi in ženskami v samoupravnih organih enako,

— razvoj Bresta,

— poslovna, strokovna, družbeno-politična in upravna povezanost Bresta,

— osnove pravnih predpisov, družbeni dogovori in samoupravni sporazumi.

Poznavanje in uresničevanje zakona o združenem delu na Brestu.

— pridobivanje in razporejanje dohodka, čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke,

— samoupravna organiziranost na Brestu in samoupravni splošni akti,

— delo in organiziranost družbeno-političnih organizacij,

— sistem informiranja, poslovna tajnost,

— varstvo pri delu.

Organizirana so bila predavanja iz te vsebine dvakrat po štiri ure. Predavatelji so pripravili tudi kratko gradivo, namenjeno vsem 23 pripravnikom, kolikor jih opravlja pripravništvo na Brestu.

Po enotedenskem presledku je bilo tudi pismeno preverjanje znanja. Vseh rezultatov še nimamo, vemo le to, da bodo morali nekateri pripravniki še na ustni razgovor.

F. Turšič

Svojo zgodovinsko vlogo pri graditvi socialistične družbe lahko delavski razred kot vodilna samoupravna sila uspešno odigra samo kot organizirana sila v združenem delu, kot organizirana sila v samoupravnem uresničevanju svojih socialističnih, kulturnih in drugih interesov, kot organizirana idejnopolitična sila pri neprestanem krčenju poti, ki vodijo k uresničevanju njegovih dolgoročnih zgodovinskih interesov in smotrov, kot organizirana sila pri obrambi socialističnega razvoja v družbeni praksi. Samoupravljanje mora izražati vse manifestacije biti delavskega razreda.

E. Kardelj

skratka, vse bolj jih postavljamo v vlogo samoupravljalcev. Vendar pa na drugi strani ne storimo ničesar, da bi jih na drugih področjih njihovega dela razbremenili.

Za bližajoči se praznik dan žena pa naj veljajo iskrene čestitke vsem delavkam-samoupravljalcam in materam našega kolektiva!

Z. Jerič

BRESTOVI
upokojenci o

brestu

Hladno nedeljsko dopoldne je bilo, ko sem obiskal tovariša Andreja HERBLANA na njegovem domu. Z veseljem je začel obujati spomine na čas, ko je bil še Brestov delavec.

Upokojil se je pred petimi leti, ko je minilo natanko četrto stoletje od takrat, ko je prvič prestopil prag Tovarne pohištva v Cerknici. To je bilo prav v času, ko je Brest prerasel plenice in

začel svoj hitri razvoj. Verjetno ni delčka proizvodnega procesa v naši tovarni, ki ga tovariš Herblan ne bi poznal, saj je vrsto let pred upokojitvijo opravljal dela vodje kontrolne službe. »Ugotavljam,« pravi tovariš Herblan, »da še sedaj, ko mineva peto leto, odkar sem prenehal z delom v tovarni, podzavestno še vedno živim z Brestom. Z veseljem gledam na rezultate, ki jih Brest dosegaja, še posebej pa sem zadovoljen s tem, da je razvoj Bresta omogočil, da so vsi ljudje z našega območja dobili zaposlitev in s tem vsakdanji kruh.«

Z upokojitvijo tovariš Herblan ni prenehal z delom, temveč se je posvetil delu doma in v krajevni skupnosti, kjer prav sedaj predaja dolžnost predsednika sveta krajevnih skupnosti. V prostem času, ki si ga bolj skopo odmerja, ostaja zvest svojemu konjičku — lovstvu, kar razkriva bogata zbirka trofejev ob vhodu v njegovo hišo.

Tovariš Herblan redno spremlja dogajanja v delovni organizaciji prek Brestovega obzornika, zelo rad pa spregovori z nekdanjimi sodelavci, ki mu posredujejo dobre in slabe novice iz življenja Bresta. Posebno prvih, pravi, da je zelo vesel.

A. Šega

Še dosti nerešenega

S SEJE DELAVSKEGA SVETA SOZD SLOVENIJALE

Sedma seja delavskega sveta SOZD je bila dne 20. februarja. Glavne točke dnevnega reda so bile:

— Priprava na srednjeročni plan SOZD za razdobje 1981—1985 s poročilom o realizaciji plana v letu 1978 in sestavi plana za 1979. leto.

— Poročilo o izdelavi samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD s predlogom o imenovanju družbenega sveta.

— Predlog programa dela delovne skupnosti SOZD s finančnim planom za leto 1979.

Delavski svet je sprejel poročilo o realizaciji srednjeročnega in letnega plana za leto 1978, za planiranje za naslednje srednjeročno obdobje pa je delavski svet imenoval odbor za pripravo izhodišč, v katerega je iz naše delovne organizacije imenovan Polde Oblak.

Ob predlogu samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD so se v javni razpravi oblikovale številne pripombe, ki so vsebin-

skega pomena, tako da je praktično potrebno izdelati nov predlog sporazuma. Za analiziranje prispelih pripomb in usmerjanje dela pri izdelavi dopolnjenega predloga sporazuma je delavski svet imenoval **družbeni svet**, ki ga sestavljajo delegati posameznih občinskih konferenc Zveze komunistov, v katerih imajo sedež posamezne delovne organizacije, članice SOZD.

Na predlog posameznih delegatov in po krajši razpravi je delavski svet v družbeni svet imenoval tudi tovariša **Razdevška**, predsednika poslovnega odbora SOZD. Svet ima tudi nalogo, da usmeri delo pri razreševanju nerešenih vprašanj v odnosih proizvodnja — trgovina, da pomaga pri usmeritvi v prihodkovno-dohodkovnih odnosih in pri usmeritvi v združevanje dela in sredstev v okviru SOZD.

Ob obravnavi predloga programa dela delovne skupnosti SOZD je bilo poudarjeno, da je predlagani program dela za naslednje leto samo začasen, ker je dokončen plan dela odvisen od nalog in del, ki bodo opredeljene v samoupravnem sporazumu o združitvi v SOZD Slovenijales proizvodnja in trgovina.

M. Jakovac

Iz drugih lesarskih kolektivov

ELAN je v sodelovanju s trgovskim podjetjem Slovenijašport že drugi organiziral seminar na Pokljuki za trgovce iz vseh slovenskih športnih trgovin. Seminar je bil namenjen izključno spoznavanju tekaške opreme in tekom na smučeh in je izredno uspešen. Slabše pa je uspel seminar za člane organov upravljanja, saj ga je obiskovala le slaba tretjina vseh vabljenih.

V STOLU načrtujejo, da se bo letošnja prodaja povečala za več kot 11 odstotkov. Tudi letos velja poudarek prodaji na domačem tržišču, saj predvidevajo, da bodo morali več kot 86 odstotkov prodaje realizirati na domačem trgu. Več kot tretjino celotne prodaje predstavlja pisarniško pohištvo. Izvoz se letos ne bo bistveno povečal.

LESNINA je nedavno slovesno praznovala svojo tridesetletnico. V delovno organizacijo je solidarno povezanih 13 temeljnih organizacij. Zaposlenih je 2550 delavcev, od tega 1190 v lastni proizvodnji; imajo 850 milijonov lastnih poslovnih in rezervnih sredstev, skoraj 70 prodajalnih, prodajnih skladišč, blagovnic in prodajnih centrov v 37 jugoslovanskih mestih, 8 predstavništva v Jugoslaviji ter 7 podjetij in predstavništva v tujini...

LIP BLEJ je organizator letošnjih jubilejnih (dvajsetih) zimskih športnih iger lesarjev, gozdarjev in lovcev. Tekmovanje v tekih je bilo na standardni FIS progi v Bohinju, tekmovalje v veslalomu pa na Kobli.

SLOVENIJALE — trgovina izvažna v 54 držav. Na prvem mestu je izvoz v Italijo, sledijo pa Združene države Amerike in Zvezna republika Nemčija. Izvoz finalnih izdelkov v te tri države je presegel izvoz polfinalnih izdelkov, kar je uspeh skupnih prizadevanj, da v tujino prodamo čim več vložnega dela. Izvoz je v primerjavi z letom 1977 višji za 9 odstotkov. Nedavno je bilo odprto novo stalno predstavništvo v Caracasu (Venezuela).

V NOVOLESU se je v preteklem letu izobraževalo 897 delavcev; pri tem gre v glavnem za različne tečaje za pridobitev kvalifikacij, zlasti pa za seminarje s področja ljudske obrambe in družbene samozagrade. Študij ob delu je bil odobren 23 delavcem. V tem šolskem letu je bil v Novem mestu odprt še en dislocirani oddelek tehniške srednje šole za lesarstvo, tako da sedaj delujeta prvi in četrti letnik te šole.

V JELOVICI ocenjujejo gospodarjenje v preteklem letu za dokaj uspešno. Povečali so se produktivnost, dohodek, akumulacija in osebni dohodki (poprečno znašajo 5700 din) in na osnovi tega — kot ugotavljajo — je porasel tudi življenjski standard delavcev. Odprli so tudi zobno ambulanto, ki je doslej opravila zdravljenje zobovja že 400 delavcem.

TOVARNA MERIL je nabavila nov polnojarmerik — v Sovjetski zvezi — in ga prav sedaj montirajo. Polnojarmerik bo v osmih urah razžagal 30 kubičnih metrov hlodovine in je njegova kapaciteta trikrat večja od doseganega. Zaskrbljeni pa so, ali jim bo uspelo sproti zagotoviti dovolj surovine zanj oziroma za svoje potrebe.

NOVICE IZ NAŠEGA ORGANIZIRANJA

Registrsko sodišče v Ljubljani je na podlagi proglasitve, ki smo jo vložili 28. decembra 1978, sprejela dva sklepa, s katerima je vpisala v ta register predznamenbi obeh sklepov, s katerima so delavci iz okvira naše delovne organizacije organizirati dve temeljni organizaciji: TOZD PRODAJA — organizacija za promet blaga n.s.o. in TOZD TAPETNIŠTVO — tovarna oblažinjene-ga pohištva n.s.o.

V nadaljnjih 60 dneh od sprejema (predznamenbe) obeh sklepov morajo delavci obeh enot storiti vse potrebno za njuno konstituiranje. Med te naloge sodijo sprejemi naslednjih samoupravnih splošnih aktov:

— samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev v temeljno organizacijo,

— statuta temeljne organizacije in

— samoupravnega sporazuma o združevanju v delovno organizacijo.

Vsaka temeljna organizacija mora izvoliti tudi svoj delavski svet. Poleg tega je treba seveda pravočasno imenovati direktorja temeljne organizacije in urediti premoženjsko-pravna vprašanja z drugimi temeljnimi organizacijami.

Ugotovimo lahko, da je pretežni del omenjenih nalog že opravljen in da bo do 20. 3. 1979, to je do roka, ki ga je postavilo sodišče, možno prijaviti vpis konstituiranja obeh novih temeljnih organizacij.

PUST 1979

Pustno društvo, ki je končno našlo zavetišče v zvezi kulturnih organizacij Cerknica, je letos na pustno nedeljo s pomočjo ostalih skupin v okviru zveze kulturnih organizacij priredilo tradicionalni pustni sprevod.

Notranjska ima precej bogato etnografsko, pa tudi ljudsko izročilo in stare cehniške navade so bogate. Namen pustnih prireditev je, prikazati stare notranjske običaje, obenem pa prikazati najbolj sveže in »vroče« dogodka leta.

Tako smo lahko letos spremljali pustno prireditev, ki je bila v dveh delih: sam sprevod in vrh sprevoda, ki predstavlja nastop cesarstva in Krpana na trgu, kjer pridejo na dan resnice, ki običajno med letom ne smejo. Letos je za popestritev nastopil hudci, ki zares ni imel dlake na jeziku. Karneval se je končal s sprevodom za tiste, ki jim »pustni štos« kasneje pridejo.

Vsako leto sodeluje v pripravah na pustno prireditev vedno več ljudi in lahko rečemo, da je raven karnevala že zadovoljiva, čeprav bi bilo s pomočjo širše družbene skupnosti lahko še dosti bolje. Zavedati se je treba, da karneval pripravljajo ljudje — amaterji, ki pa so za delo zelo zagnani. Nikdar ni težav pri tem, kdo bo kaj naredil in za ure, ki jih preživijo ob pripravah, ne dobijo ničesar. Edino priznanje jim je zadovoljstvo zares številnih obiskovalcev prireditve.

Ce hočemo zadržati letošnjo raven karnevala, pa so potrebna večja finančna sredstva. Glede na to, da uspešno izpeljan karneval presega občinske meje, bi morala širša družbena skupnost zagotoviti finančna sredstva za izvedbo karnevala. Glede na to, da je »Pustno društvo« brez sredstev in da je vse delo na prostovoljni osnovi, lahko rečemo, da smo dosegli veliko, celo več kot karnevala v Ptuj in Litiji, ki imata bogato zaledje, pa tudi znatno višja finančna sredstva.

B. Turšič

ZNAČILNOSTI PLANA ZA LETO 1969

Skladno s povečanjem proizvodnje, prodaje in izvoza se povečuje tudi finančni rezultati. Tako podjetje v letu 1969 povečuje dohodek za indeks 123, medtem ko povečuje osebne dohodke za indeks 108. Povečanje dohodka pomeni zagotovitev sredstev za enostavno in razširjeno reprodukcijo, ki bo v pogojih delovanja tržnih gibanj omogočila nadaljnji razvoj podjetja.

REZULTATI GOSPODARJENJA V LETU 1968

Proizvodnja, merjena vrednostno, se je v letu 1968 primerjalno z doseženo proizvodnjo v letu 1967, povečala za 31%. Povečanje obsega proizvodnje gre predvsem na račun povečanja obsega proizvodnje v poslovnih enotah za končne izdelke, kar nam najbolj prikaže naslednja razpredelnica:

	1967	1968
— končni izdelki	64,5 %	68,2 %
— osnovni izdelki	35,5 %	31,8 %

Na povečanje proizvodnje so ugodno vplivali naslednji dejavniki: večja produktivnost pri delu, večja serijska proizvodnja, večja kooperacijska proizvodnja med poslovnimi enotami, izpopolnitev organizacije tehnoloških postopkov itd.

VARNOST PRI DELU IN ŠE KAJ

Leto 1968 smo glede na nesreče pri delu kar srečno zaključili. Število poškodb pri delu se je glede na prejšnje leto zmanjšalo za 9,2%, število izgubljenih delovnih dni zaradi poškodb pri delu pa kar za 30,2%.

Rezultati so še nekoliko ugodnejši, če upoštevamo, da se je v tem času povečalo povprečno število zaposlenih (za 5,8%). Razveseljivo je tudi dejstvo, da so bile vse poškodbe pri delu lažje ter niso povzročile invalidnosti.

SKLEPI OBČNIH ZBOROV SINDIKATA

— Godbo na pihala je treba ponovno organizirati in zagotoviti sredstva za obstoj godbe in vzdrževanje kapelnika.

— Analitično oceno delovnih mest je potrebno podvreči reviziji, ker je nastalo ogromno sprememb od takrat, ko je bila sprejeta in usklajena z delovnimi mesti v poslovnih enotah.

— V bodoče je treba posvetiti več pozornosti informacijam članov kolektiva o vseh problemih v kolektivu, ker v »Obzorniku« ni mogoče podati vseh informacij o dogajanju v kolektivu.

TAPETNIŠTVO SE ŠIRI IN NAPREDUJE

Hitro vključevanje tapetniške proizvodnje v celotni proizvodni postopek Bresta kaže osvajanje nove proizvodnje in nove tehnologije. V januarju letos je bil za nove delavce prirejen enomesečni tečaj. Na tečaju so bili delavci seznanjeni z osnovami tapetništva. Po končanem tečaju so opravili izpit za priučenega industrijskega tapetnika. To je osnova za nadaljnje delo in hitrejšo vključevanje v proizvodnjo, tako da s pridobljeno osnovo lahko sledijo široki tapetniški dejavnosti.

PRISPEVEK ZA UPORABO MESTNEGA ZEMLJIŠČA

Precej negotovanja in razburjanja je v Cerknici, ko je svet krajevne skupnosti obvestil občane, da morajo plačati prispevek za uporabo mestnega zemljišča.

Občani se neutemeljeno hudejejo na svet krajevne skupnosti, češ, da samo zahteva, občanom pa malo nudi. Stari pregovor pravi: Za malo denarja — malo muzike. S prispevkom za mestno zemljišče bo svet krajevne skupnosti lahko občanom nudil marsikaj, česar doslej zaradi majhnih dotacij ni mogel.

Odgovorne naloge v prihodnje

VOLITVE V KRAJEVNE KONFERENCE SZDL SO ZAKLJUČENE

V decembru preteklega leta in v januarju letos so bile volilne konference krajevnih organizacij SZDL. Priprave na volitve so bile načrtne in organizirane, zato lahko z zadovoljstvom ugotavljamo, da ni bilo posebnih zapletov in težav.

Kadrovske priprave na volitve v SZDL so se pričele že ob volitvah v delegacije skupščine občine in samoupravnih interesnih skupnosti, kar je v veliki meri olajšalo delo kandidacijskim zborom občanov, ki so za razliko od prejšnjih zborov bili v sleherni vaški skupnosti. Občani sami so ugotavljali, da je bila prejšnja oblika sklicovanja občanov na ravni krajevne skupnosti neustrezna.

V večini krajevnih skupnosti so se ob letošnjih volitvah odločili in ustanovili več vaških odborov SZDL. Tako so na primer v Cerknici iz enega odbora nastali novi trije, v Loški dolini iz prejšnjih 9—18 novih odborov. Podobno je tudi v ostalih krajevnih skupnostih. Da bi bili trdnje politično povezani v občinskem merilu in da bi jim bil omogočen neposredni vpliv v občinski organizaciji SZDL, so se občani Babinjega polja in Otav z okoljskimi vasi odločili, da so ustanovili svoji krajevni organizaciji SZDL. Tako imamo sedaj v občini devet krajevnih konferenc SZDL. Volilne konference in zbori občanov so obravnavali in ocenjevali opravljeno delo v preteklem mandatu. V veliki meri je prišla do izraza frontnost delovanja vseh družbenopolitičnih organizacij,

pa tudi družbenih organizacij in društev. Takšno delovanje se je potrdilo v življenju, kar pa nedvomno kaže, da se uresničuje ustavna opredelitev temeljnih celic naše družbene skupnosti.

Naj omenim samo nekaj poglobitvenih nalog, ki so bile opravljene v bližnji preteklosti: volitve delegatskih skupščin, uspešno izpeljan referendum za pomoč šolstvu, pomoč Posočju, posojilo za ceste, odstop obveznic za izgradnjo občinskih cest, uresničevanje zakona o združenem delu, podružbljanje ljudske obrambe in družbene samozaščite, več uspešnih akcij za zbiranje sredstev za krajevne potrebe in še več drugih akcij komunalnega pomena.

Programska izhodišča za delo v prihodnjem obdobju temeljijo na nalogah, ki so opredeljene v srednjeročnem programu razvoja občine, nanašajo pa se na prihodnjo izgradnjo šolstva, usmerjenega izobraževanja, razvoj kulture in telesne kulture, krepitev in razvoj gospodarstva, prihodnjo izgradnjo in utrjevanje krajevne samouprave, krepitev materialne osnove krajevnih skupnosti, svobodno menjavo dela, izgradnjo primarnih objektov komunalne potrebnosti in druge naloge, ki naj bodo posledica skupnega dogovora izvajalcev in porabnikov. Vse, kar je zastavljeno, pa mora imeti materialno podlago in ne smejo biti samo želje, ki smo jih bili v preteklosti vajeni.

V novo izvoljenih organih SZDL srečujemo mnogo novih obrazov. Izvoljeno je večje število mladih in žensk. Več kot dve tretjini novo izvoljenih članov v organih SZDL se prvič srečuje z odgovornim političnim delom v Socialistični zvezi, zato bo še toliko

bolj potrebno, da si vsi člani Socialistične zveze kar najbolj prizadevajo pri izpeljavi nalog, ki stojijo pred nami.

Iz vrst delegatov krajevnih konferenc SZDL bodo sestavljeni tudi organi občinske konference SZDL, le-ta pa se bo konstituirala v aprilu.

Novi predsedniki krajevnih konferenc SZDL:

Cerknica — Mehadžić Fikret
Rakek — Perko Franc
Grahovo — Debevc Rudi
Nova vas — Modic Franc
Begunje — Debevc Evgenija
Loška dolina — Obreza Tone
Cajnarje-Zilce — Sterle Viktor
Otave — Hiti Slavko
Babno polje — Vesel Tone
F. Tavželj

Iz sosednjih kolektivov

Splošno gradbeno podjetje GRADIŠČE Cerknica se namerava v prihodnjem letu preseliti v vsemi svojimi dejavnostmi iz sedanjih lokacij v središču Cerknice v nove prostore, ki jih bodo pričeli graditi v industrijski coni v Podskrajniku. Spričo vse večje obsega dela tega podjetja na področju občin Cerknica, Vrhnika, Cabar in Ribnica so dosedajnji prostori postali premajhni. Zato bo zgrajena proizvodna hala s površino 4000 kvadratnih metrov v Podskrajniku. V novem objektu bodo prostori za mehanične delavnice, za mizarstvo, delavnico, železokrivnico, garaže, skladišča in nekatere pisarniške prostore. Trgovina z gradbenim materialom pa bo nekaj časa ostala še v Cerknici, kjer bo dobila z izpraznitvijo delavnice znatno več prostora. Tako pričakujemo, da bo trgovina v prihodnjem letu mnogo bolj založena z različnimi gradbenimi materiali, saj bo imela prostorske možnosti.

Preselitev podjetja v nove prostore načrtujejo v prihodnjem letu in sicer v času, ko bo kolektiv praznoval 30. obletnico svojega dela.

KOVIND UNEC. Letos bo zaključena v 1978. letu začeta naložba. Kolektiv KOVINDA je vložil v izboljšanje delovnih pogojev in v modernizacijo strojne opreme okrog milijardo starih dinarjev. Nabavili so nekaj novih strojev in petonsko mostno dvigalo, kar je bila ob težkem delu njihova dolgoletna želja. Posebna pridobitev pa sta toplotna izolacija proizvodne hale in centralno ogrevanje. Z izpeljavo te investicije si kolektiv obeta hitrejši razvoj in večjo produktivnost.

Komunalno podjetje Cerknica opozarja vse uporabnike vodovoda Cerknica—Rakek, da so zadnje meritve bakteriološke kvalitete vode iz izvirkov pokazale poslabšanje v stanju kvalitete vode. Vzrok je v velikih naliivih v zadnjem času. Zato prosimo uporabnike vode na tem področju, da se držijo dogovora in navodil ter vodo pred uporabo prekuhajo.

AVTOMONTAŽA CERKNICA. Znani so prvi rezultati iz programa proizvodnje palet, ki jih izdelujejo za zahodnonemškega partnerja MAN v okviru dolgoročne pogodbe o kooperaciji.

Lani so namreč izdelali 8117 kosov različnih enot, kar predstavlja vrednost 12.224.000 dinarjev.

Ce upoštevamo, da se pojavijo pri vsakem uvajanju novega programa začetne težave in da je delovni proces v zelo neprimerljivih prostorih, sodimo, da je to vsekakor velik uspeh, hkrati pa tudi spodbuda k uresničevanju ciljev, ki smo si jih zadali.

RAZSTAVA OTROŠKEGA EKSLIBRISA V OSNOVNI ŠOLI V CERKNICI

Ob Dnevu žena je v avli osnovne šole Cerknica grafična razstava posebne vrste. To je razstava ekslibrisov šolskih otrok. Društvo EX-LIBRIS SLOVENIAE iz Ljubljane — kot edino tako društvo v Jugoslaviji — in Osnovna šola Komenda-Moste sta razpisala natečaj za izdelavo ekslibrisov. Odzvalo se je 61 šol iz Slovenije, Bosne in Hercegovine, Vojvodine, Hrvatske, Črne gore, Trsta in Gorice.

Zirja je med najbolj uspele izbrala tudi ekslibris iz cerkniške šole. Izdelal ga je učenec Roman Piletič z motivom čarovnic nad Slivnico.

Zbirka 370 grafičnih listov je bila prvič razstavljena v Osnovni šoli Komenda-Moste od 25. maja do 15. junija 1978. Takrat smo bili tudi povabljeni na svečano otvoritev razstave, kjer smo dobili častno priznanje in nagrado.

Kaj je pravzaprav ekslibris?

To je drobna, umetniško izdelana grafika. Danes bi rekli nalepka, ki jo nalepimo v knjigo na notranjo stran sprednje platnice. Tako označimo lastništvo knjige.

Ljubitelji lepe knjige so že v davni preteklosti zaznamovali svoje knjige na različne načine.

Pri nas segajo ti začetki v 16. stoletje, ko so naši izobraženci imeli v latinščini izpisane in likovno tako opremljene ekslibrise, da so z njih razbrali stanovske, poklicne in druge značilnosti lastnika knjige. Zato še danes vidimo besedila v latinščini — EX LIBRIS — iz moje knjižnice.

Po zaslugi Društva Exlibris Sloveniae pa je zanimanje za drobno grafiko posebej naraslo. Ne samo za opremo knjig, temveč tudi iz zbirateljskih nagibov, podobno kot počnejo filatelisti, numizmatiki in drugi ljubitelji lepega.

K. Knez

FILMI V MARCU

3. ob 19.30 — jugoslovanska drama PES, KI JE LJUBIL VLAKE.
3. ob 19.30 in 5. 3. ob 19.30 — jugoslovanski film OKUPACIJA V 26 SLIKAH.
3. ob 19.30 in 4. 3. ob 16. uri — ameriški pustolovski film GUSAR IZ JAMAJKE.
3. ob 19.30 — ameriški pustolovski film RAZBIJAJČ.
3. ob 19.30 — ameriški pustolovski film SUROVA IGRA.
3. ob 19.30 — francoska drama GILLY.
3. ob 19.30 in 11. 3. ob 16. uri — ameriški »karate« film PEST VELIKEGA ZMAJA.
3. ob 19.30 — francoska drama MADAM CLOUD.
3. ob 19.30 — ameriška drama ŽIVLJENJSKA RAZPOTNICA.
3. ob 19.30 — ameriški pustolovski film NAVIJACICE.
3. ob 19.30 in 18. 3. ob 16. uri — francoski pustolovski film DIVJAK IZ PARIZA.
3. ob 19.30 — francoska komedija PREVZETNEŽ.
3. ob 19.30 — jugoslovanska drama VONJ POLJSKEGA CVETJA.
3. ob 19.30 — ameriška drama NESKONČNA NOČ.
3. ob 19.30 — jugoslovanska drama TRENER.
3. ob 16. uri in ob 19.30 — ameriški fantastični film VOJNA ZVEZD.
3. ob 19.30 — francoska komedija KAKO POSNETI PORNO-FILM.
3. ob 19.30 — ameriški western EL MACO KAVBOJ.
3. ob 19.30 — ameriški western ZA PEST DOLARJEV.

Spremembe v organizaciji lesariad

Sportno društvo lesnega kombinata NOVOLES iz Novega mesta nam je posredovalo predlog sprememb v organizaciji letošnje jubilejne LESARIADE.

Ugotovili so, da je to tekmovanje, organizirano v preteklih letih, precej izgubilo na pomenu, ker je bilo raztegnjeno na tri dni in so postajali športni rezultati prvi cilj, izmenjav izkušenj, medsebojnega spoznavanja in zblizovanja delavcev pa tako rekoč ni bilo več.

Zato predlagajo, da bi tekmovanje trajalo en sam dan in bi s tem imelo predvsem manifestativni značaj. Športni rezultati naj bi bili v ozadju, več časa pa bi ostalo za medsebojno spoznavanje in spoznavanje kraja, v katerem LESARIADA poteka.

Zato naj bi se spremenil način tekmovanja, ki bi potekalo po sistemu izločanja do finala. Ta sprememba bi zajela vse panoge razen streljanja, balinanje pa bi zaradi premalo objektov trajalo dva dni.

Sprememba je tudi pri kegljanju, kjer bi tekmovali v borbenih igrah (6 x 3 x 6), uvaja pa se nova panoga — plavanje.

Predlagajo tudi, da ne bi ocenjevali skupnega zmagovalca, temveč le vrstni red v panogi.

Odbor za športno rekreacijo BRESTA je razpravljal o predlogu organizatorja in ga skoraj v celoti sprejel z naslednjimi pripombami:

— Ocenjevanje skupnega zmagovalca naj ostane zaradi jubileja vsaj še letos, upoštevati pa je treba, da lahko ta ukinitve povzroči padec množičnosti, ker bodo delovne organizacije pošiljale na tekmovanje le ekipe, ki imajo možnost za solidno uvrstitev.

— Organizator bo moral tudi pri sistemu izločanja upoštevati število srečanj, ki jih bosta morala odigrati finalista. To število ne sme biti večje kot jih dovoljujejo pravila sindikalnih tekmovanj.

— Za uvedbo plavanja so bila mnenja deljena, ker glede možnosti za vadbo in tovrstno rekreacijo delovne organizacije niso v izenačenem položaju, vendar so člani le soglašali z njegovo uvedbo.

— Predlagali smo tudi, da bi kot novo disciplino uvedli kros (moški in ženske), ki bi bil sprejemljiv za vse; zagotovljena bi bila množičnost, v organizacijskem pogledu pa verjetno tudi ne bi bilo težav.

— Ker bo kegljanje na različnih kegljiščih, je bil odbor mne-

nja, da je potrebno vsem ekipam zagotoviti enake pogoje, ker rezultati z različnih kegljišč med seboj niso primerljivi.

Želeli bi, da bi organizator čimprej sklical sestanek predstavnikov udeležencev LESARIADE, na katerem bodo dileme dokončno razčiščene, da se bomo na tekmovanje ustrezno pripravili.

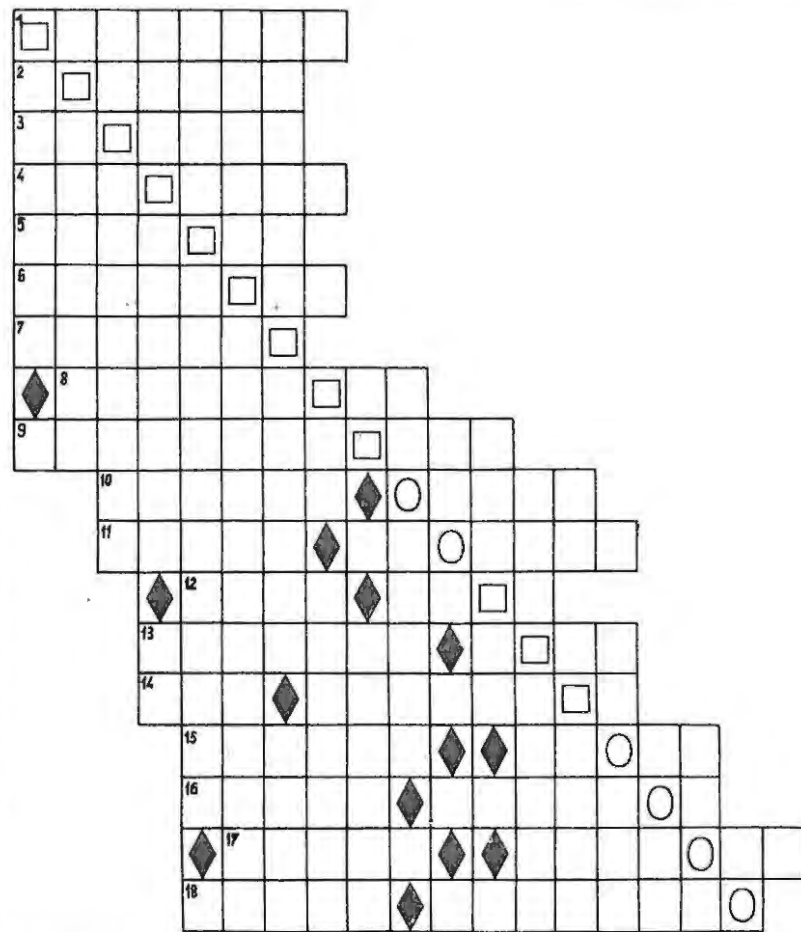
P. Kovšca

NASI UPOKOJENCI

14. februarja je odšla iz TOZD MASIVA Martinjak v pokoj naša dolgoletna delavka Tončka Mohar.

V tovarni pohištva Masiva je bila zaposlena od 1. 1. 1961. leta. Delala je na opravljanju del in nalog v oddelku krojilnica. V pokoj je odšla iz opravljanja del in nalog na tračni žagi. Delovni kolektiv se ji zahvaljuje za njeno marljivost pri delu ter ji želi še mnogo zdravih let.

Kolektiv TOZD MASIVA Martinjak

NAGRADNA IZPOLNJEVANKA

1. ženska, ki čisti, 2. članica delovnega kolektiva, 3. ženska, ki pesnikuje, 4. tista, ki pleče, 5. sekretarka, 6. pevka z nizkim glasom, 7. ženska, ki prede, 8. strokovnjakinja za agronomijo, 9. ženska, ki likvidira, 10. priimek in ime slovenske pisateljice (Misterij žene), 11. narodna herojinja iz Maribora, 12. nesrečna ženska oseba iz ljudske pesmi, 13. koroška tragična junakinja iz povesti s snovjo iz turških časov, 14. Tolstojeva nesrečna junakinja, 15. slovenska gledališka igralka, 16. slovenska operna solistka, 17. slavistka — avtorica življenja in dela Antona Aškercja, 18. slovenska slikarka (Ljubljana, 1861 do 1926).

Ob pravih rešitvah dobite na obkroženih poljih stavek, ki ga podarjamo našim sodelavkam ob njihovem prazniku.

NAGRADNI RAZPIS

Seveda tudi ob izpolnjevanki za dan žena ne boste brez nagrad. Izmed rešitev bomo izžrebali tri in jih nagradili s knjižnimi nagradami. Zato ob rešitvi navedite po možnosti tudi svojo starost, da bomo izbrali ustrezno knjigo.

Rešitve s pripisom »nagrada izpolnjevanka« pošljite uredništvu najkasneje do vključno 21. marca.

Zimska lesariada

UVRSTITVE NAŠIH TEKMOVALCEV NA XX. ZIMSKI LESARIADI

Letošnja ZIMSKA LESARIADA je bila 23. in 24. februarja na Kobli pri Bohinjski Bistrici. Na njej so sodelovali tudi naši tekmovalci, ki so se glede na naše smučarske razmere dokaj solidno uvrstili in sicer takole:

TEKI MOŠKI do 35 let

MIHELČIČ Stanko 28. mesto,
OŽBOLT Darko 38. mesto,
KUNSTEK Miro 44. mesto,
RIS Rajko 46. mesto.
Uvrščenih je bilo 70 tekmovalcev.

nad 35 let

KANDARE Anton 8. mesto,
KRANJC Franc 24. mesto.
Uvrščenih je bilo 33 tekmovalcev.

VELESALOM ŽENSKO do 35 let

MULEC Helena 8. mesto,

JAKOPIN Breda 23. mesto,
MODIC Marta 38. mesto.
Uvrščenih je bilo 53 tekmovalk.

VELESALOM MOŠKI do 35 let

DEBEVEC Rudi 34. mesto,
KOROSEC Franc 67. mesto,
ZALAR Tone 76. mesto,
SVET Gvido 122. mesto,
SKUK Tone 143. mesto,
GOSTIŠA Tone 149. mesto.
(nastopati bi moral v kategoriji nad 35 let, vendar je moral zaradi napake v prijavi startati med mlajšimi).

Uvrščenih je bilo 153 tekmovalcev.

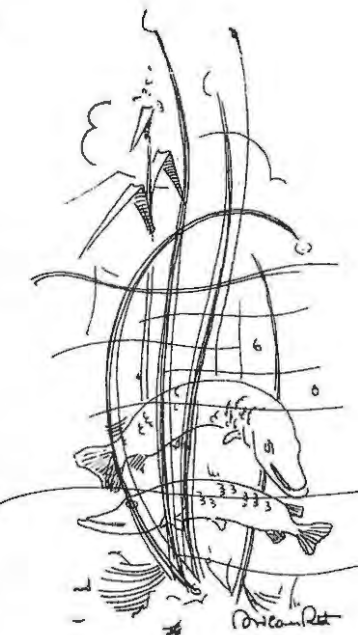
Tekači so med 17 moštvi zasedli 9. mesto.

Ženska ekipa v veleslalomu nima uvrstitve, ker nimamo tekmovalke v starostnem razredu nad 35 let.

Isto velja za moško ekipo v veleslalomu, ker je Gostiša pomotoma tekmoval v višjem razredu.

V skupni uvrstitvi pa je BREST pristal na 20. mestu med 31 ekipami.

P. Kovšca

V SPOMIN

Pred dnevi smo se za vedno poslovili od dolgoletnega sodelavca JANEZA ZGONCA iz Vrhnike. Zahrbna bolezen ga je iztrgala z delovnega mesta, iz sredine samoupravnega dogajanja, v času najbolj ustvarjalnega dela. Omahnili je nenadoma, star komaj 42 let.

Ves čas, od prve zaposlitve leta 1954, je ostal zvest in izredno prizadeven delavec Bresta. Ničlikokrat so mu bile zaupane najvišje odgovornosti v organih upravljanja in družbeno političnih organizacijah, ki jih je opravljal vestno, odgovorno, poln zaupanja v samoupravne odnose in soljudi.

Vsi, ki smo ga poznali, se zavedamo, da smo z njim izgubili dobrega sodelavca in tovariša. Takšnega kot je bil, nam bo ostal v trajnem spominu.

Delovna skupnost
TOZD Zagajnica
Stari trg

BRESTOV OBZORNİK — glasilo delovne skupnosti Brest Cerknica n. sol. o. Glavni in odgovorni urednik Božo LEVEC. Uredniški odbor: Franjo GAGULA, Vojko HARMEL, Mate JAKOVAC, Božo LEVEC, Danilo MLINAR, Leopold OBLAK, Janez OPEKA, Andrej SEGA, Miha SEPEC, Franc TRUDEN, Zeno ZEMLJAK in Viktor ZNIDARŠIČ. Foto: Jože SKRLJ. Tiska: Železniška tiskarna v Ljubljani. Naklada 2800 izvodov.

Glasilo sodi med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za informiranje izvršnega sveta SR Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1974).

Kegljaške novice

Končano je peto kolo trim lige za »pokal kegljišča«.

Trenutni vrstni red:

1. Tenkist Vrhnika 9 točk
2. Kovinoplastika Lož 6 točk
3. Kartonaža Rakek 6 točk
4. Gradišče Cerknica 5 točk
5. BREST Cerknica 4 točke
6. Gozdna Cerknica 4 točke
7. Elektro Cerknica 2 točke
8. Sob Cerknica 0 točk
9. Gradnik Logatec 0 točk

Trim liga se bo končala v marcu. Za zaključek pa se bodo vse nastopajoče ekipe pomerile še v borbenih igrah.

Ženska ekipa je odigrala drugo in tretje kolo republiškega prvenstva, ki je bilo v Novem mestu in v Mariboru.

Trenutni vrstni red:

1. Triglav Kranj
2. Hmezd Zalec
3. BREST Cerknica
4. Krka Novo mesto
5. Gradiš Ljubljana
Ekipi Konstruktorja in Celja še nista odigrali tretjega kola.

Zadnje kolo bodo dekleta odigrale 3. in 4. marca v Medvodah.

Ob praznovanju dneva žena Kegljaski klub BREST organizira odprto rekreacijsko kegljanje za žene. Vabljeni so vse žene, ki jih ta vrsta rekreacije zanima. Kegljanje bo na kegljišču BRESTA v Cerknici v torek, 6. marca s pričetkom ob 16. uri. Vsaka igralka bo vrgla 25 metov v polno in 25 v čiščenje. Tista igralka, ki bo prvič kegljala, pa bo imela to prednost, da bo metala vseh 50 metov samo na polno. Prijavite se lahko pisмено ali po telefonu na naslov KK BREST Cerknica, tel. 791-203 do 5. marca.

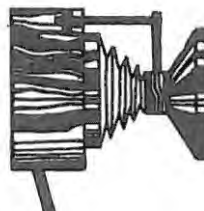
D. Pokleka

NAŠI UPOKOJENCI

24. januarja je odšla v pokoj IVANKA ČUČEK. Na Brestu je delala več kot 20 let. V pokoj je odšla z opravljanja del v kontroli kot prva upokojenka naše nove temeljne organizacije.

Za njeno delo se ji člani kolektiva zahvaljujejo in ji želijo predvsem zdravja ter obilo osebnih sreč in zadovoljstva.

TOZD Tapetništvo

z očmi naše kamere

Večina občanov meni, da to ograjo okrog »Jelke« na Rakeku gradi Kartonaža, s čimer bi restavraciji odvzela parkirni prostor. To je zmotno; za dela se je odločilo THP Jama, da bi tik ob cesti imela restavracija menda teraso za poletne mesece. Zlobneži pravijo, da je to prva večja investicija v gostinstvu na našem območju v nekaj zadnjih letih.